

Regiobeeld Rijk van Nijmegen Maart 2020

18-03-2020

ZORG
KANTOOR

Opbouw Regiobeeld

0. Samenvatting
1. Samenwerkingsagenda met regiogemeenten
  - A. Ouderenzorg
  - B. GGZ
  - C. Preventie
2. Acute Zorg
3. Regiobeeld in getallen
  - A. Ouderenzorg
  - B. GGZ
  - C. Preventie
  - D. Acute zorg
  - E. Overige 1e en 2e lijnszorg
4. Overige regiokenmerken

Samenvatting opgave Rijk van Nijmegen

Ouderenzorg:

- in de komende jaren verdient het behoud en de werving van nieuwe arbeidskrachten aandacht gezien de toename van het aantal ouderen
- door groei zorgvraag wordt de doorstroming vanuit het ziekenhuis belemmerd
- aandacht voor mensen met dementie in de thuissituatie

GGZ:

- langere wachttijden voor meerdere behandelvormen GGZ-problematiek, m.n. pervasieve- en persoonlijkheidsstoornissen

Preventie:

- stijgend aantal inwoners met overgewicht
- aantal leefstijlcoaches beperkt

Acute Zorg:

- grotendeels op orde, geen negatieve uitschieters

Het beeld van de ouderenzorg

Vergrijzing, ontgroening & arbeidsmarktproblematiek	Doorstroom kwetsbare ouderen in de zorgketen	Dementie volksziekte nummer 1
<p>In de periode 2020-2040 wordt de regio geconfronteerd met een sterke toename van het aantal ouderen (vergrijzing). Hierdoor is behoud en werving van voldoende personeel ook naar de toekomst toe een belangrijk aandachtspunt</p>	<p>Ouderen moeten wachten op verpleeghuiszorg of passende zorg in de thuissituatie. Mede hierdoor liggen ouderen onterecht in het ziekenhuis (verkeerde bedproblematiek) en is sprake van vertraagde doorstroming</p>	<p>Het aantal mensen met dementie stijgt de komende jaren fors, hetgeen aandacht vraagt voor nieuwe vormen van ondersteuning van deze mensen om hen zo lang mogelijk verantwoord thuis te kunnen laten leven</p>

Onze belangrijkste opgave

Samen met alle ketenpartners (aanbieders van zorg en gemeenten) oplossen van de bestaande en toekomstige capaciteitsproblemen in de regio door:

1. aanpak van de arbeidsmarktproblematiek
2. herstel van de noodzakelijke doorstroom in de keten van ouderenzorg
3. alternatief vormen van aanbod te ontwikkelen voor mensen met dementie in de thuissituatie

... tijdig en passend aanbod voor kwetsbare ouderen

Het beeld van de GGZ

Langere wachttijden	Een nieuwe perspectief voor GGZ cliënten
<p>In de regio zien we voor meerdere behandelvormen voor volwassenen en kinderen langere wachttijden, m.n. voor pervasieve- en persoonlijkheidsstoornissen</p>	<p>Overgang van cliënten die nu beschermd wonen van Wmo naar Wlz vereist samenwerking tussen zorgkantoor, gemeenten en aanbieders om de zorgvrager minimaal te belasten met de effecten van deze wettelijke verandering</p>

Onze belangrijkste opgave

Samen met alle ketenpartners (aanbieders van zorg en gemeenten) oplossen van GGZ-problematiek door aanpak wachtlijstproblematiek door innovatieve samenwerking

... tijdig en passend aanbod voor mensen met GGZ-problematiek

Het beeld van preventie

Primaire preventie	Secundaire preventie
Overgewicht in de regio stijgt net zoveel als landelijk. Beschikbaarheid van leefstijlcoaches is voldoende. Deze ontwikkeling vraagt aandacht	VGZ heeft met de gemeente Nijmegen, de GGD en UMC St. Radboud een lokaal preventie-akkoord met vele partijen getekend om samen te gaan werken aan het stimuleren van gezondheid voor de burgers van Nijmegen

Onze belangrijkste opgave

Samen met ketenpartners onderzoeken op welke wijze gezondheidsproblemen vanuit de burgers preventief kunnen worden voorkomen dan wel aangepakt. Hierbij te bekijken welke rol de diverse stakeholders spelen

... beschikbaarheid van preventief aanbod in de regio, gericht op leefstijlverbetering

Stand van zaken Acute Zorg

Afkortingen:

R = Representatie

CO = Congruentie

CR = Concurrentie

wa	Regio	Eerste marktleider	Tweede marktleider	Derde marktleider	Check 2 ^e e/o 3 ^e marktleider	HAP (R)	Ambulance (R)	Acute GGZ (R)	Farm. spoedzorg (R)	Wlz-crisis (R)	ELV (CO)	Deelname ROAZ (CO)	SEH incl. trauma (CR)	Acute verloskunde (CR)
13	Midden-IJssel	Eno	ZK	-	✓	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊
14	→ Nijmegen	VGZ	Menzis	CZ	✓	😊	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊
15	Noord- en Midden Limburg	VGZ	CZ	-	✓	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

Regiobeeld Rijk van Nijmegen in getallen

18-03-2020

ZORG
KANTOOR

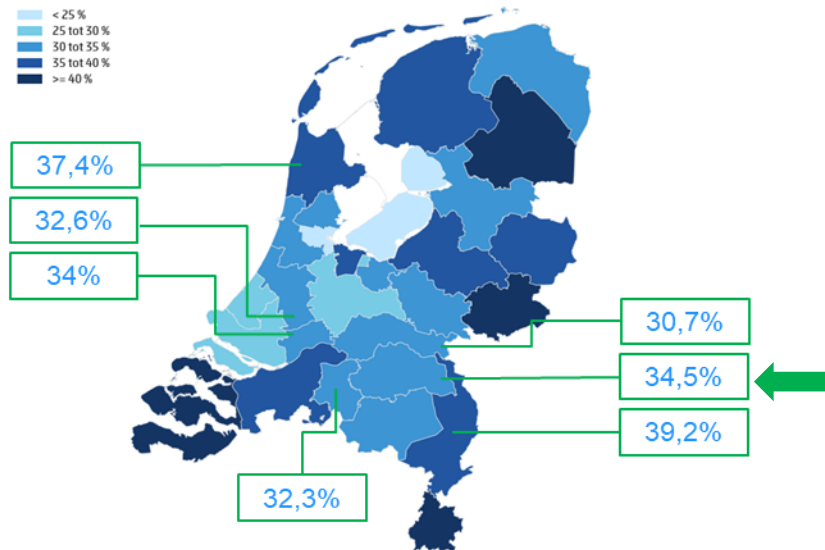
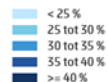
Onderbouwing van de opgave

Ouderenzorg

Vergrijzing en vergroening gemiddeld

Grijze druk

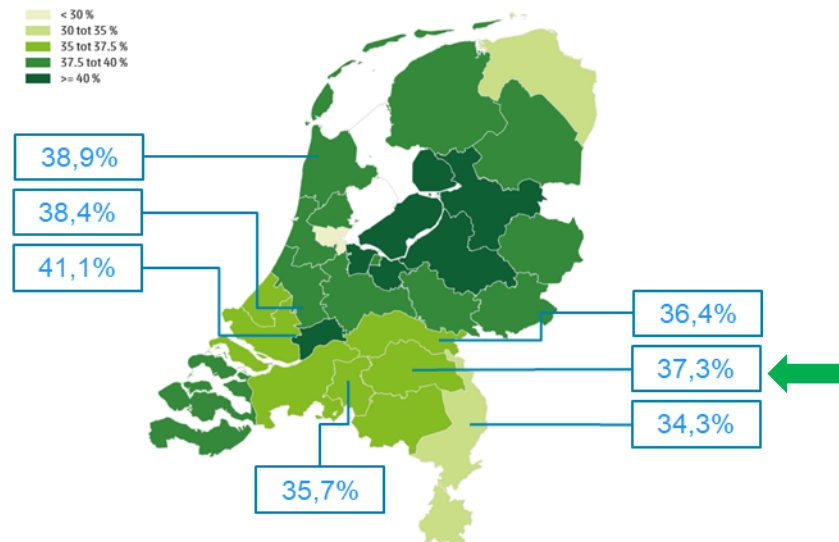
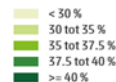

Selecteer een periode:

2019

De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar. Toelichting Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van de ouderen tot het werkende deel van de bevolking

Groene druk

Selecteer een periode:

2019

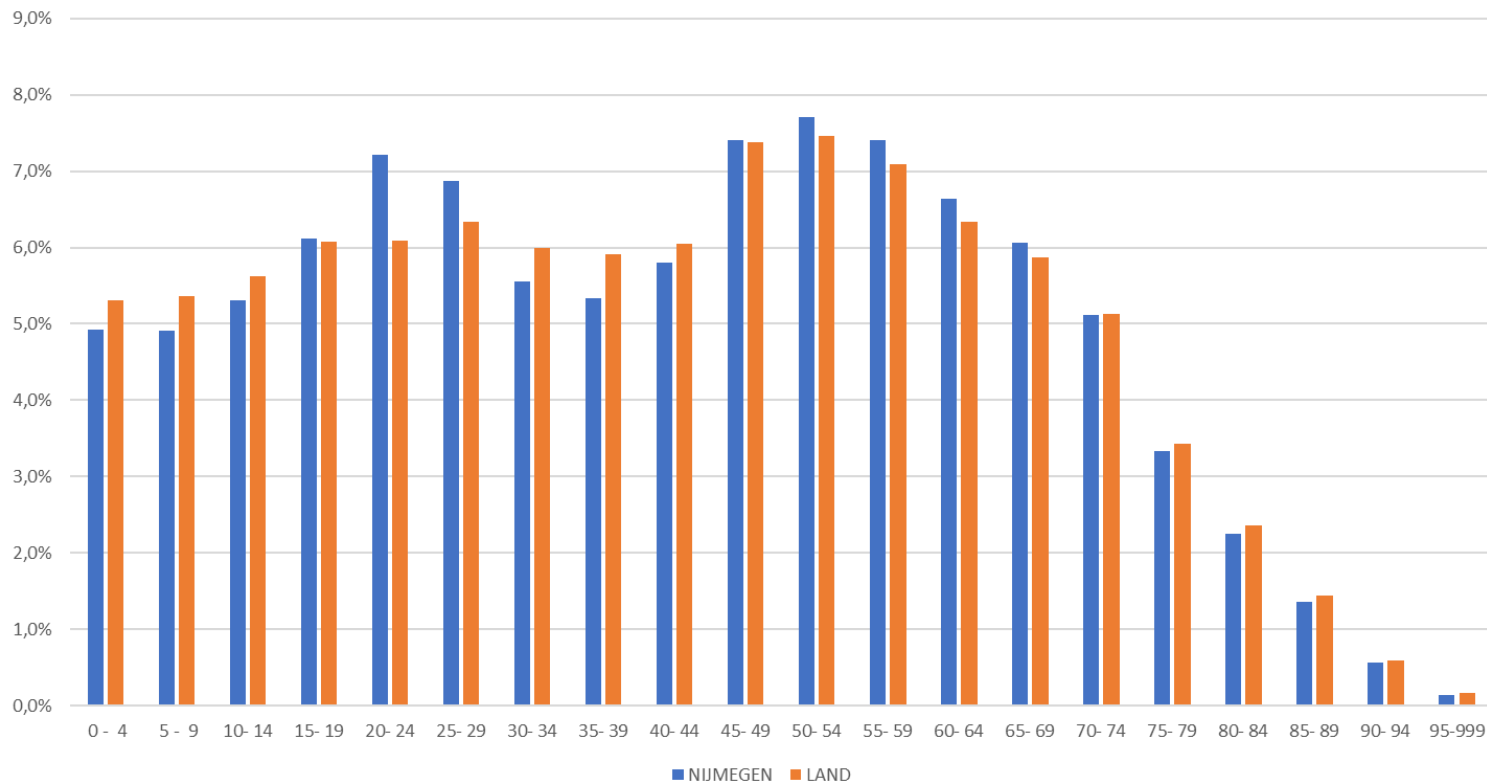
De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en het aantal personen van 20 tot 65 jaar. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van de jeugd tot het werkende deel van de bevolking

Bron: CBS

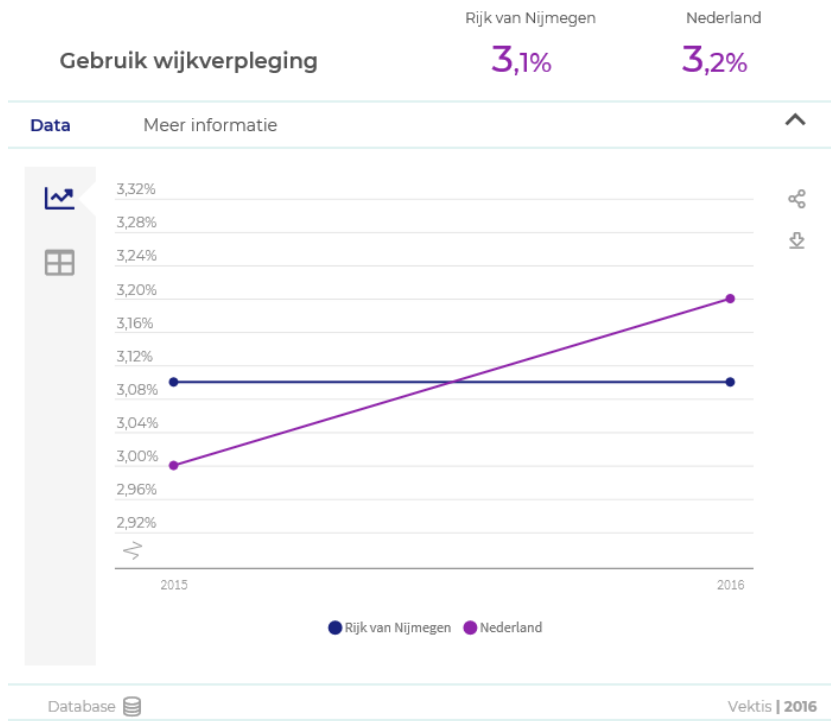
Anticiperen op groeiend aantal ouderen

Leeftijdverdeling

bron: CBS

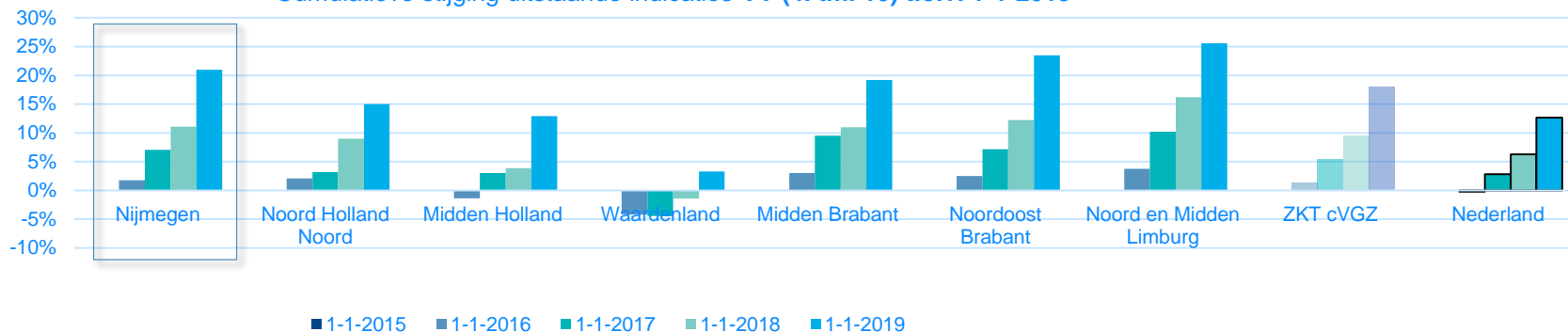

Gebruik wijkverpleging blijft gelijk

Aantal indicaties Wlz V&V stijgt

Cumulatieve stijging uitstaande indicaties VV (4. tm. 10) t.o.v. 1-1-2015

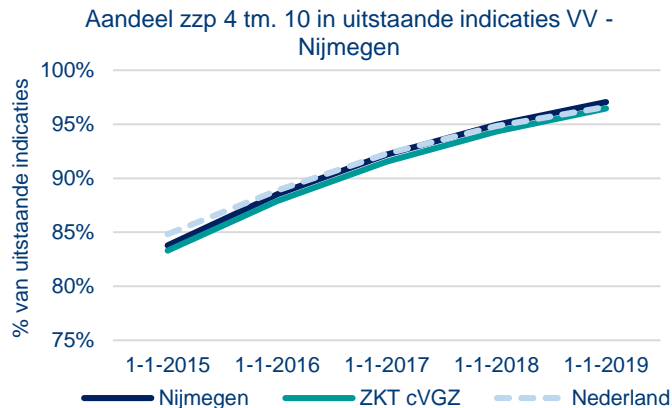

Nijmegen	3.975	4.045	4.255	4.415	4.809
Noord Holland Noord	4.855	4.955	5.010	5.290	5.584
Midden Holland	1.810	1.785	1.865	1.880	2.044
Waardenland	3.455	3.310	3.300	3.405	3.569
Midden Brabant	3.785	3.900	4.145	4.200	4.511
Noordoost Brabant	5.245	5.375	5.620	5.885	6.476
Noord en Midden Limburg	4.165	4.320	4.590	4.840	5.231
ZKT cVGZ	27.290	27.690	28.785	29.915	32.224
Nederland	139.375	139.030	143.300	148.110	157.008

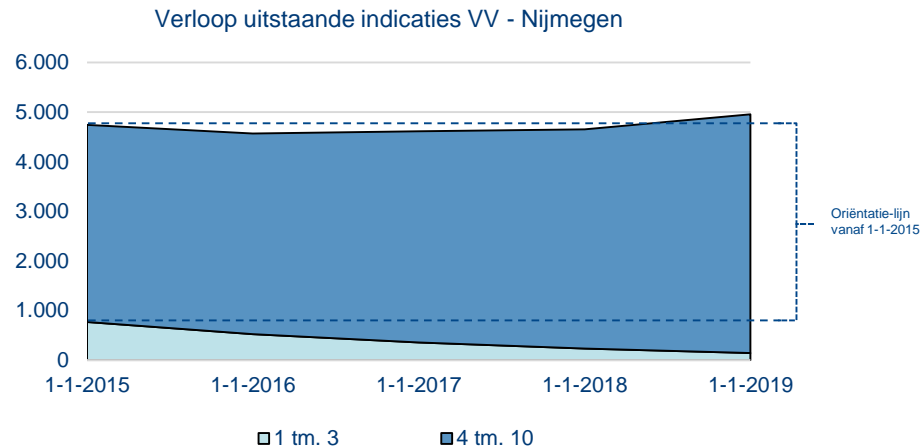
Bron: CIZ / Vektis

Zorgvraag Wlz V&V stijgt

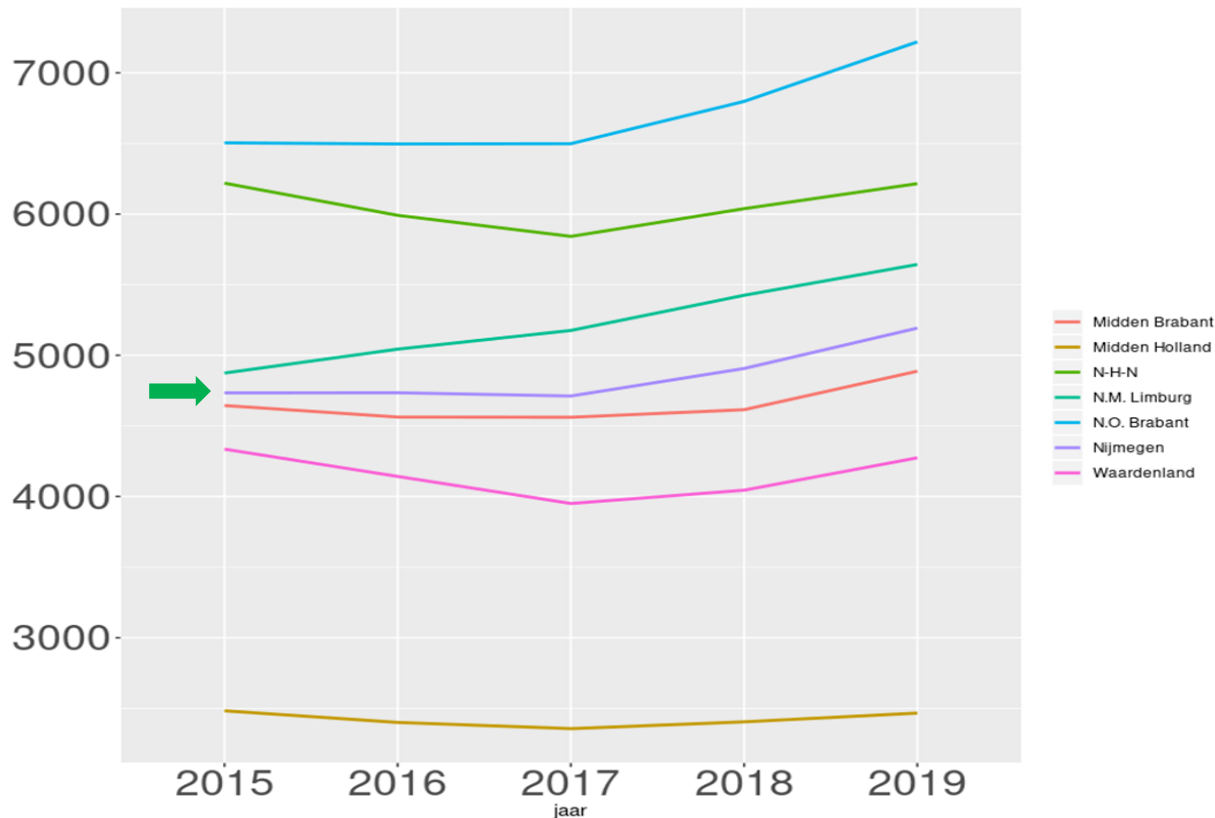

Bron: CIZ / Vektis

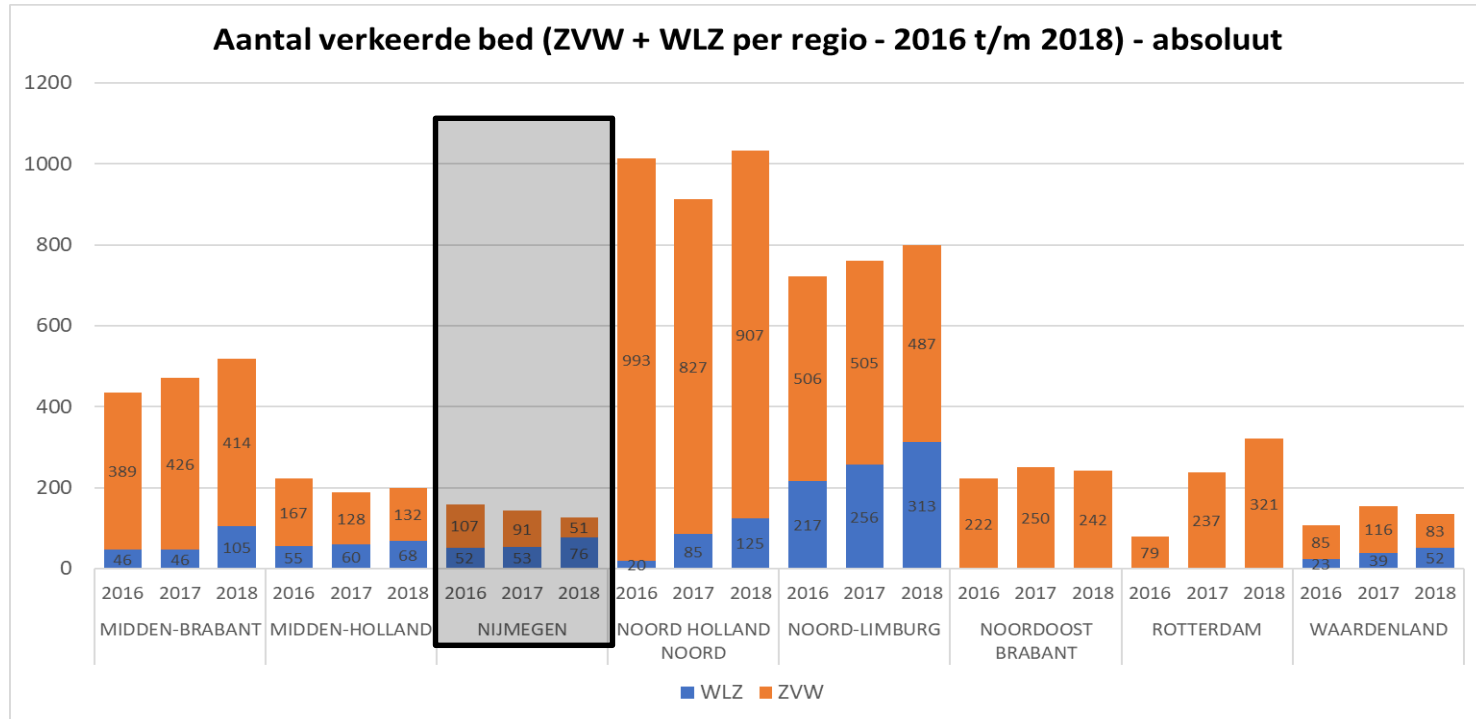
... maar ligt op het landelijk gemiddelde

Gemiddeld aantal cliënten V&V stijgt

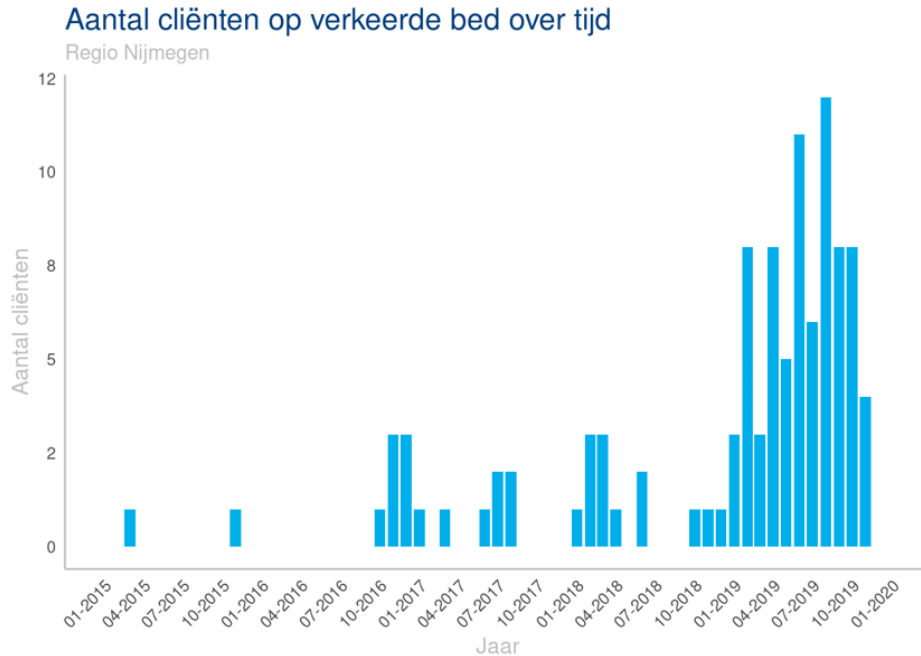

Bron: Zorgkantoor VGZ

Daling verkeerde bed (WLZ & ZVW)

Ziekenhuiszorg – verkeerde bed Wlz

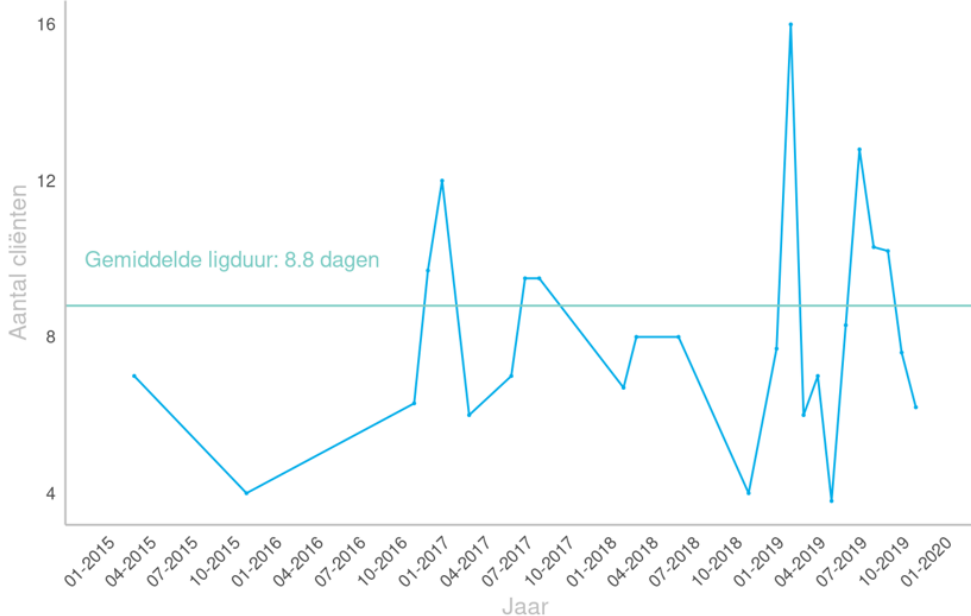
Het zogenaamde ‘verkeerde’ bed probleem is beperkt en kent pieken en dalen bij het CWZ. Het aantal klanten neemt wel toe.

Bron: Zorgkantoor VGZ

Ziekenhuiszorg (ligduur verkeerd bed Wlz)

Gemiddeld aantal ligdagen per maand

Regio Nijmegen

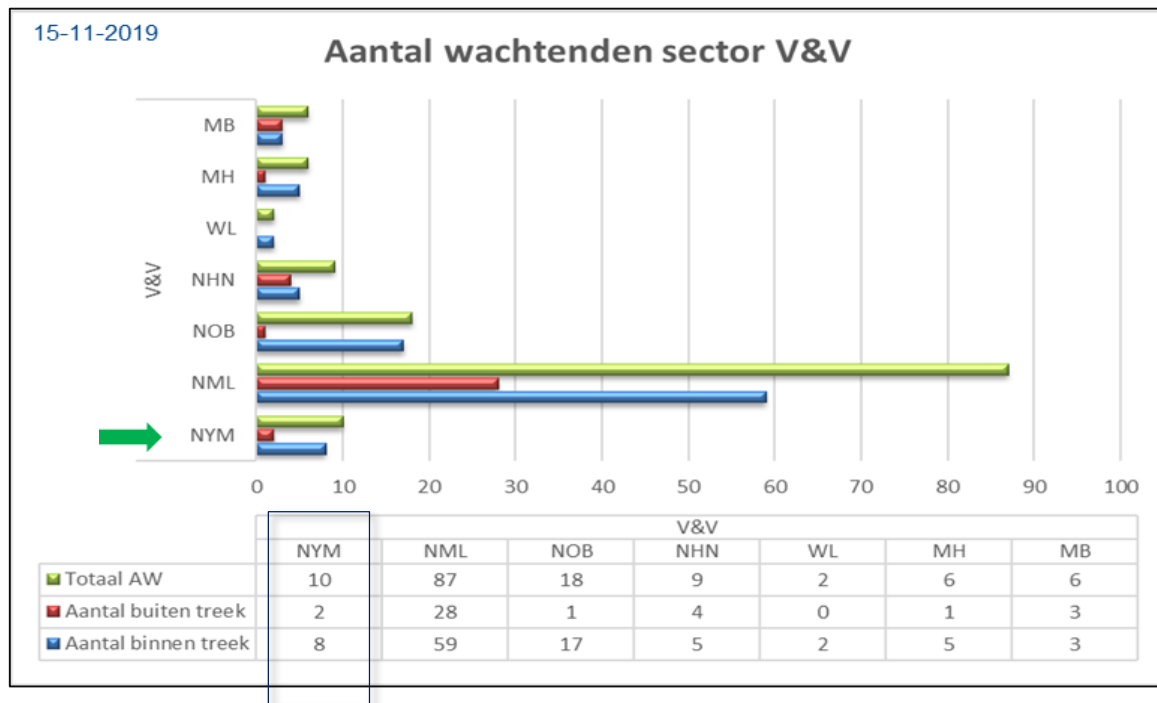

De gemiddelde ligduur van een verkeerde bed patiënt (Wlz) in het CWZ is over de afgelopen jaren gemiddeld bijna 9 dagen.

Het aantal patiënten is wisselend met pieken en dalen, maar het aantal cliënten is gestegen.

Bron: Declaraties verkeerde bed Wlz geïndiceerden van het CWZ over een periode vanaf 1-1-2015 tot en met 1-8-2019, ingediend bij het Zorgkantoor

Wachttijden intramurale opname V&V: 80% binnen Treek

20%

van de wachtende mensen krijgt **niet** de noodzakelijke zorg binnen de Treeknorm!!

Bron: Zorgkantoor VGZ

Zwaartepunt Wlz op ZZP 5...

feiten over dementie

Dementie is een syndroom dat wordt veroorzaakt door een hersenaandoening of hersenziekte. Als gevolg hiervan kan iemand steeds minder goed zelfstandig functioneren. Er is geen genezing mogelijk voor dementie. Uiteindelijk overlijdt een patiënt aan de gevolgen van dementie.

8
jaar

De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer (70%).

1. Dementie
2. Longkanker
3. Hartinfarct

Mensen met dementie leven gemiddeld 8 jaar met de ziekte.

Dementie is doodsoorzaak nummer 1 in Nederland, volgens CBS.

Aantallen
Het aantal mensen met dementie is door de vergrijzing verviervoudigd. Van 50.000 in 1950 tot ruim 270.000 nu. Het aantal zal de komende 25 jaar verdubbelen tot meer dan een half miljoen.

Impact op de samenleving
Dementie is de volksziekte met de hoogste zorgkosten. Door de sterke toename van het aantal mensen met dementie zullen de zorgkosten en belasting op de samenleving stijgen.

4,8 miljard

In 2015 bedroegen de zorgkosten 4,8 miljard, 5% van de totale gezondheidszorgkosten.

De zorgkosten van dementie stijgen met 2,9% per jaar.

5

mensen/uur

De kans op dementie neemt sterk toe met de leeftijd. Toch zijn er 12.000 mensen met dementie jonger dan 65 jaar.

I op de 3 vrouwen krijgt dementie in haar leven. Bij mannen is dit 1 op 7.

Ieder uur komen er in Nederland 5 mensen met dementie bij.

Impact op de patiënt
Dementie is volgens artsen en onderzoekers de volksziekte met de hoogste ziektebelasting voor de patiënt.

Impact op mantelzorgers
Er zijn 300.000 mensen die zorgen voor iemand met dementie die thuis woont. De helft combineert de mantelzorg met een baan en/of de zorg voor kinderen.

65 jaar

De gemiddelde leeftijd van mantelzorgers is 65 jaar, en 70% is vrouw.

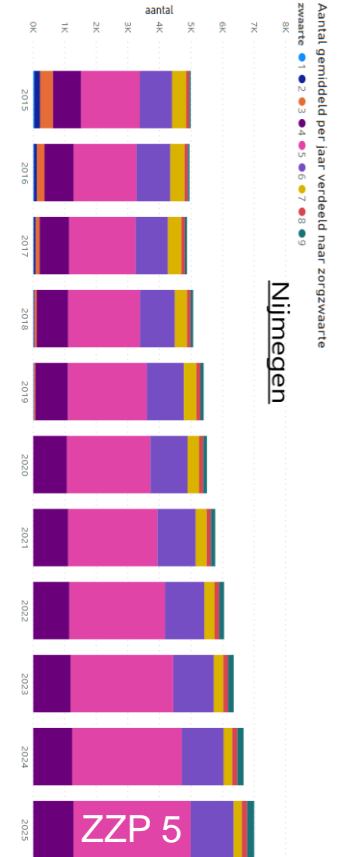
20

uur/week

Gemiddeld geven mantelzorgers 20 uur per week zorg, gedurende 5 jaar.

54% van de mantelzorgers van mensen met dementie is zwaar belast. Daarvan is 4% overbelast.

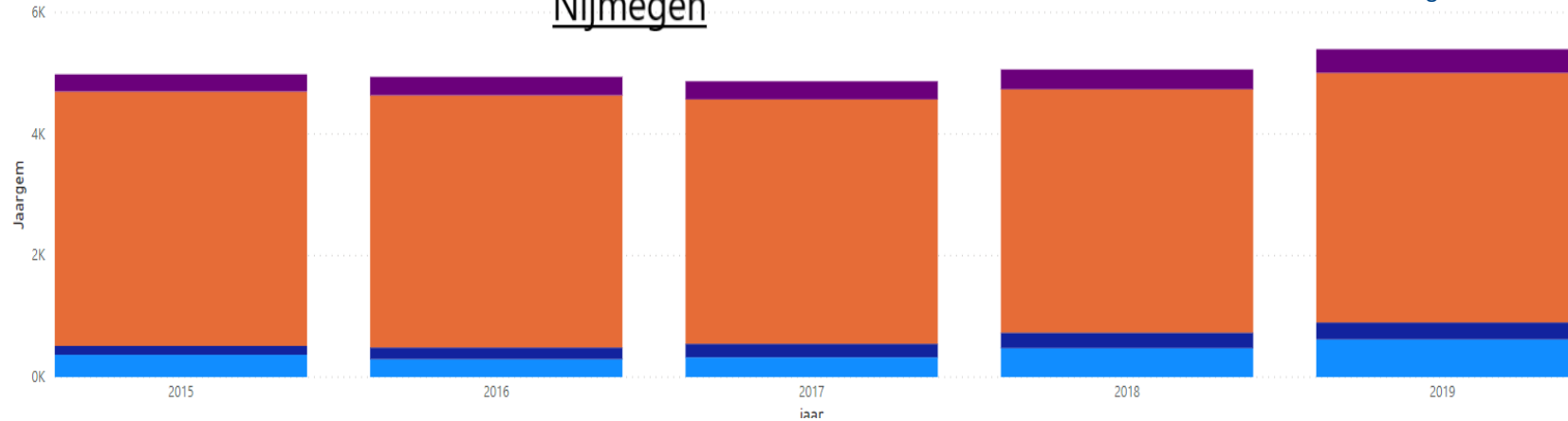
Beschermd wonen met intensieve dementiezorg

Beperkte stijging MPT en VPT in Wlz

leveringsvorm ● MPT ● PGB ● Verblijf ● VPT

Nijmegen

Bron: Zorgkantoor VGZ

Per jaar het gemiddeld aantal cliënten dat in een maand een zorgtoewijzing heeft (VV) bij een zorgaanbieder gecontracteerd in de regio Nijmegen. Bron: VGZ intern (iWlz/AZRnl).

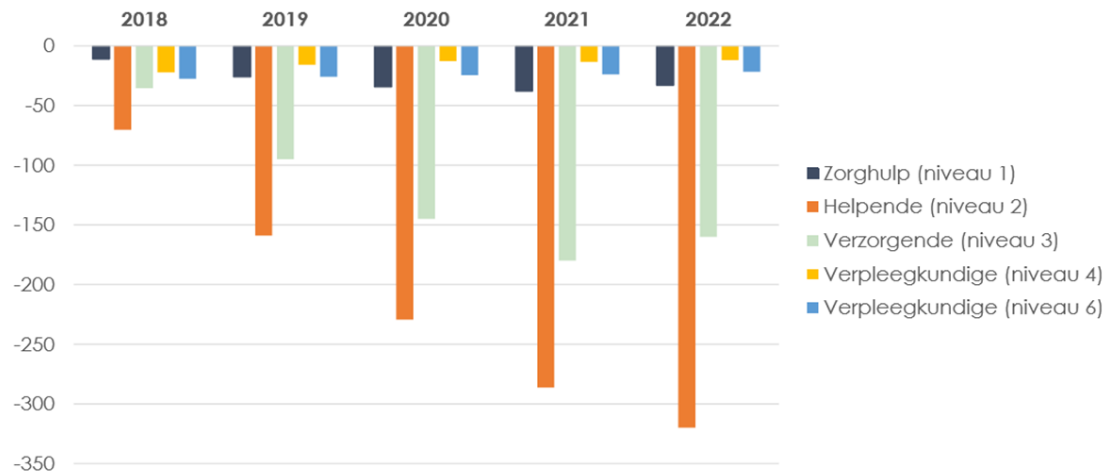
... alternatieven voor volwaardige Wlz zorg thuis

Vooruitzicht arbeidsmarkt

Instroom-
behoefte

ARBEIDSMARKTPROGNOSE 2022 NIJMEGEN INCL. MOOK

Geraamde tekort in 2022: 547 personen

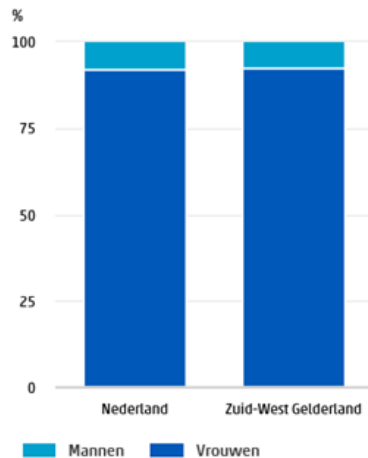
Bron: Prismant

Werknemers VVT: meer dan 25% is 55+

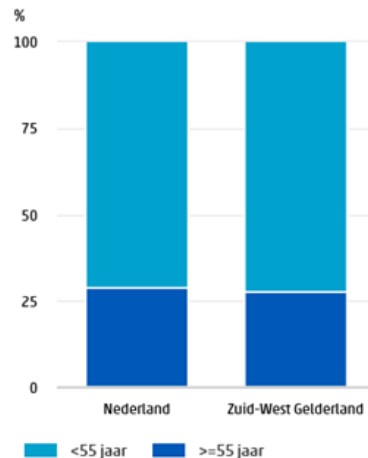
Werknemers in Zuid-West Gelderland

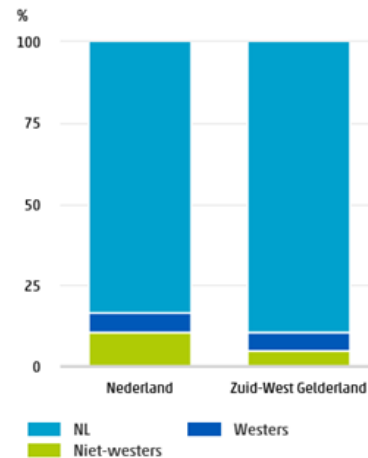
Geslacht

Leeftijd

Migratieachtergrond

Selecteer een periode:

2019 2e kwartaal

Selecteer een branche:

Verpleging, verzorging en thuiszorg

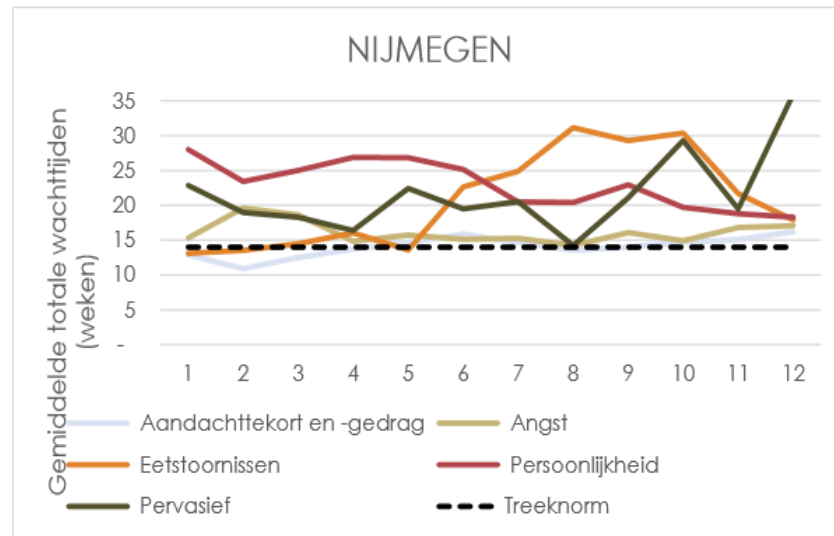
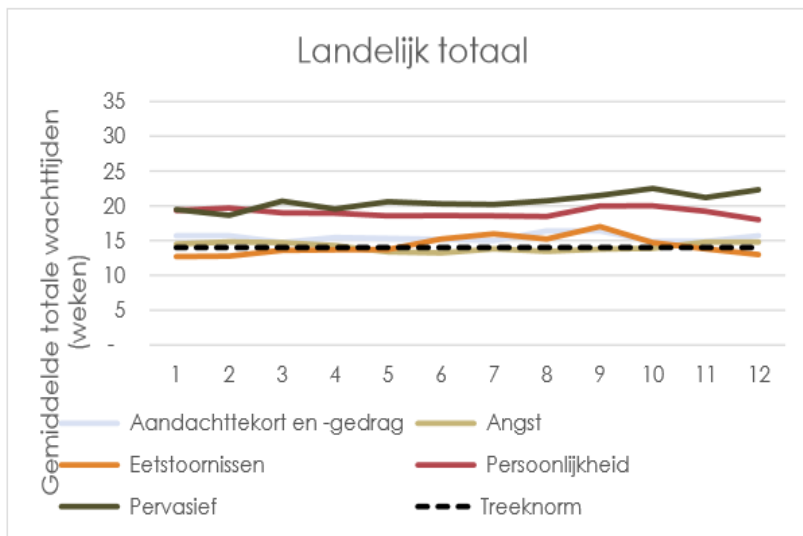
Bron: CBS - AZW-StatLine - Werknemers met een baan in de zorg en welzijn; persoonskenmerken, regio

Onderbouwing van de opgave

Geestelijke Gezondheids- Zorg

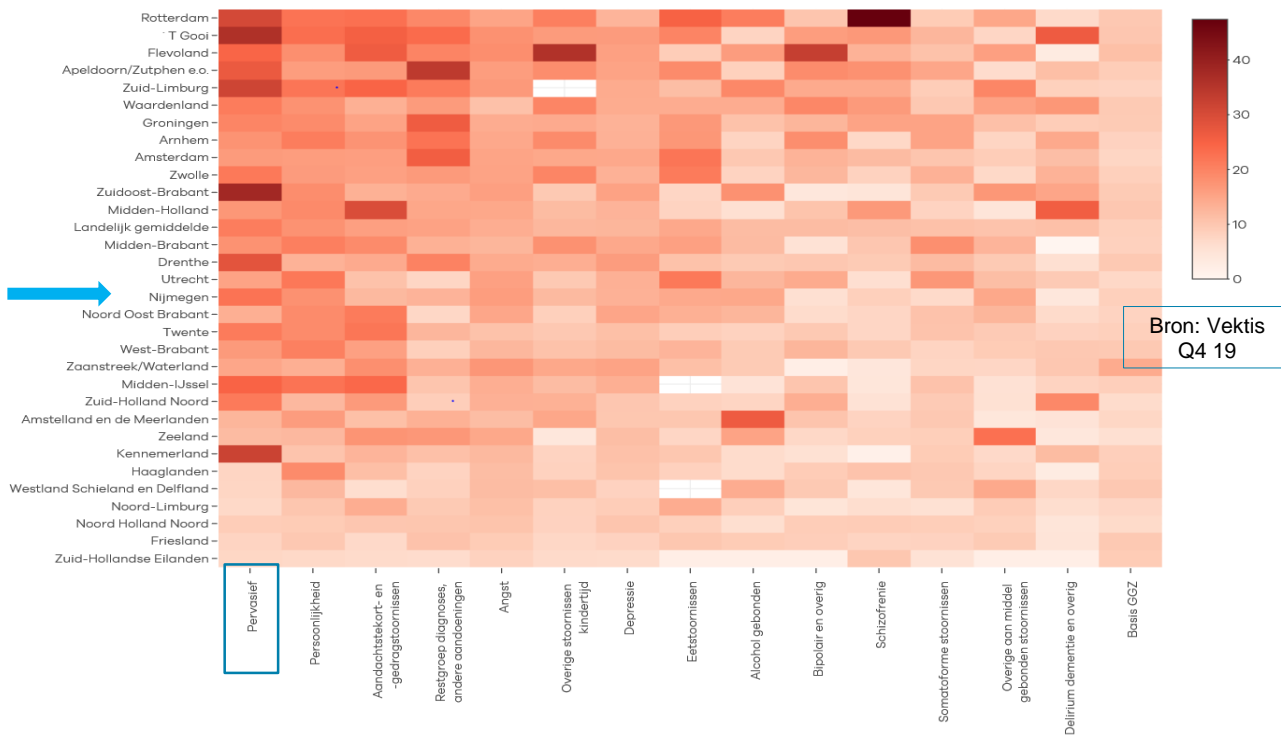
Wachttijden in de GGZ

Bron: Vektis

... mensen met m.n. pervasieve stoornis, maar ook eet- en persoonlijkheidsstoornis wachten langer dan gewenst op passende zorg

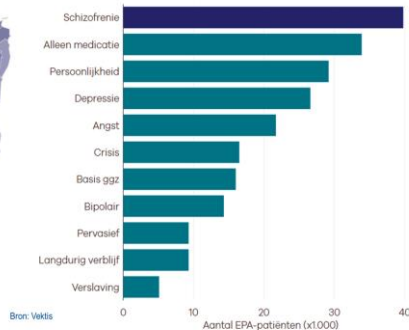
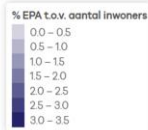
Landelijke wachtlijsten GGZ

Het landelijk wachtlijstoverzicht laat het beeld zien van de regio's en patiëntgroepen waar de wachttijden **het kortst** zijn (**rechtsonder**) en waar ze het langst zijn (linksboven). De weergegeven wachttijd is de som van de gemiddelde aanmeldwachttijd en de gemiddelde behandelwachttijd. Om het gemiddelde te bepalen is de wachttijd per diagnosegroep en aanbieder gewogen met het aantal patiënten van de betreffende diagnosegroep dat de aanbieder jaarlijks behandelt.

GGZ hulp tijdig beschikbaar, pervasieve stoornissen zijn aandachtspunt

% EPA ten opzichte van aantal inwoners

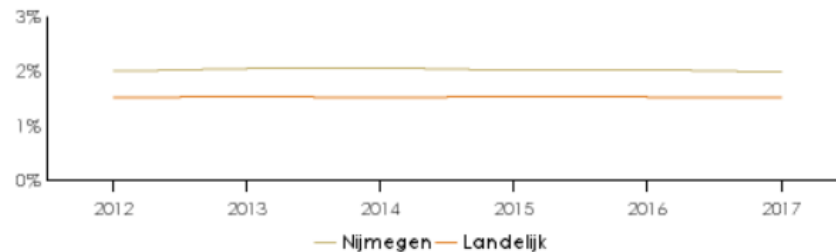

Bron: Vektis

EPA prevalentie

Nijmegen
2.850
EPA patiënten
2,0% van de bevolking in 2017

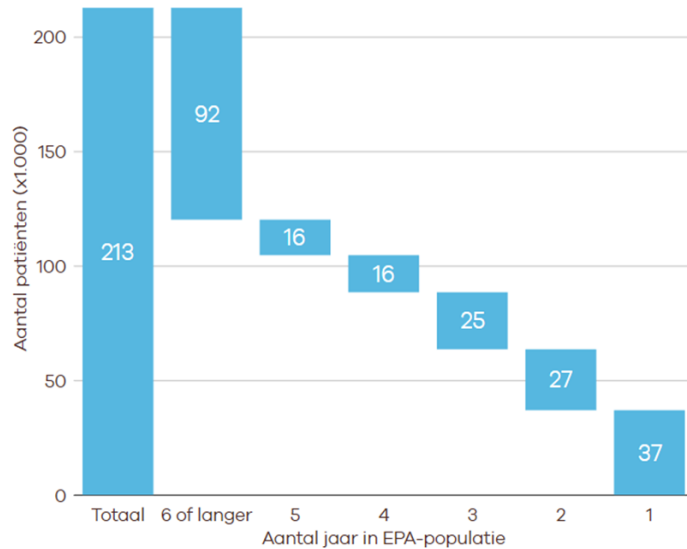
Landelijk
212.800
EPA patiënten
1,5% van de bevolking in 2017

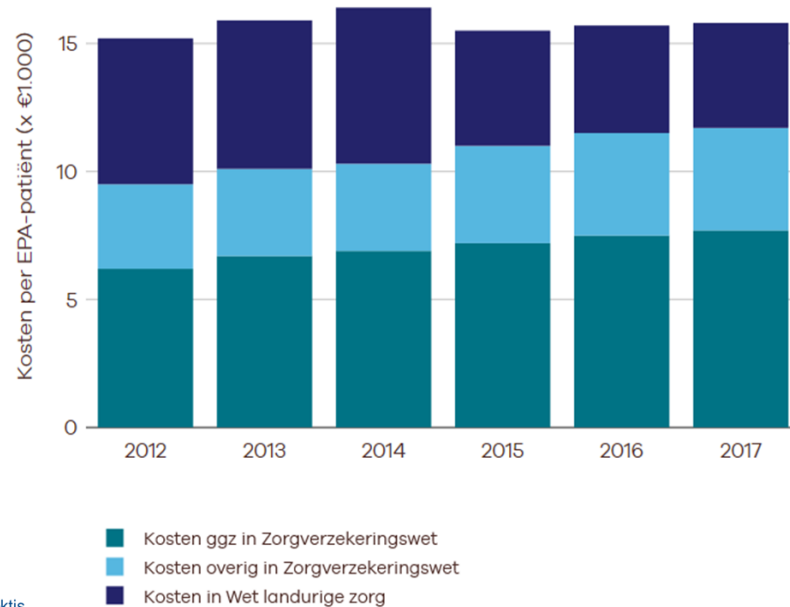
Bron: Vektis

% EPA in Nijmegen aanzienlijk hoger dan landelijk

EPA doelgroep vereist afstemming

Bron: Vektis

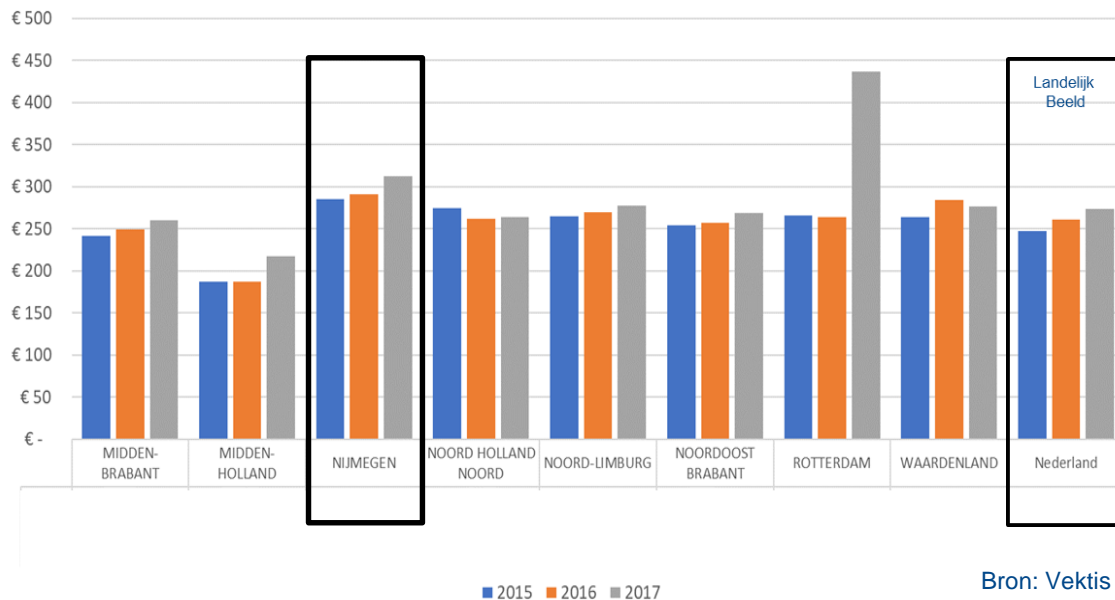

Behandeling, begeleiding en ondersteuning uit verschillende domeinen vereist afstemming tussen deze domeinen voor optimaal resultaat

Kosten GGZ per verzekerde stijgen

Kosten GGZ per verzekerde (2015 t/m 2017)

Bron: Vektis

... en is hoger dan het landelijk gemiddelde

Personeel in de GGZ

Tabel 1 Krapteberoepen in de ggz /landelijk

Beroepsgroep <small>Bron: GGZ Nederland 2018</small>	Huidig aantal werknemers	Tekorten 2018	Cumulatieve tekorten 2020
Psychiaters	2290	270	480
Gz-psychologen	6810	540	950
Klinisch psychologen	1780	90	150
Verpleegkundig specialisten	600	50	90
Hbo-verpleegkundigen	7330	760	1310
Mbo-verpleegkundigen	10570	680	1070

55%
van de organisaties heeft
moeilijk vervulbare
vacatures

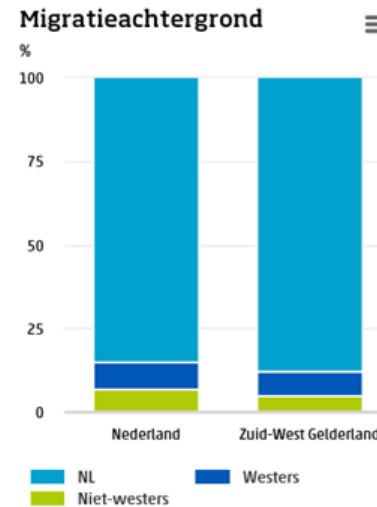
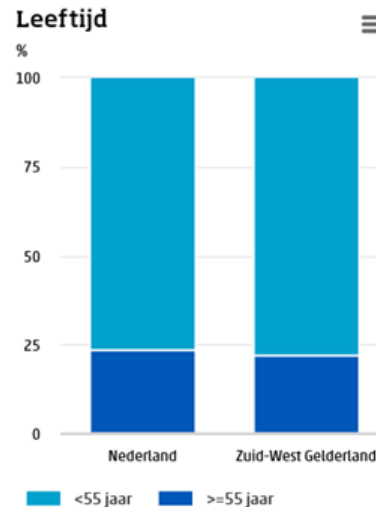
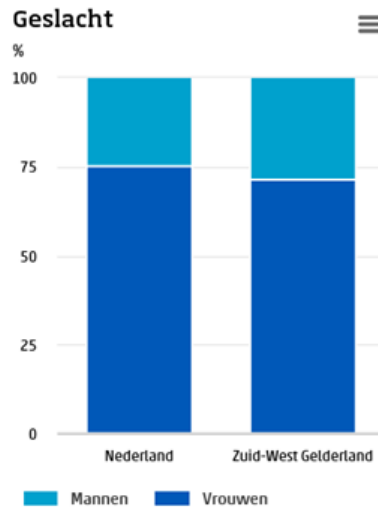
Bron: AZW

Een kort vacature-onderzoek
leert dat de situatie in Rijk
van Nijmegen geen positieve
uitzondering vormt op dit
landelijke beeld

Werknemers GGZ: minder dan 25% is 55+

Werknemers in Zuid-West Gelderland

Selecteer een periode:

2019 2e kwartaal

Selecteer een branche:

Geestelijke gezondheidszorg

Bron: CBS - AZW-StatLine - Werknemers met een baan in de zorg en welzijn; persoonskenmerken, regio

Onderbouwing van de opgave

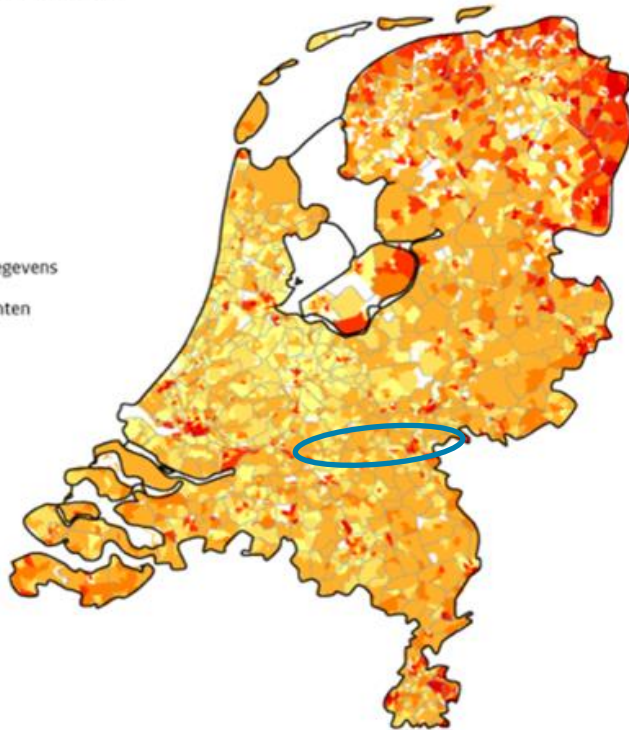
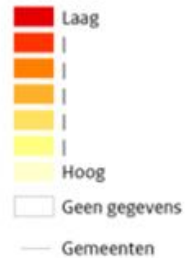
Preventie

Sociaal economische status 'midden'

Sociaaleconomische status 2017

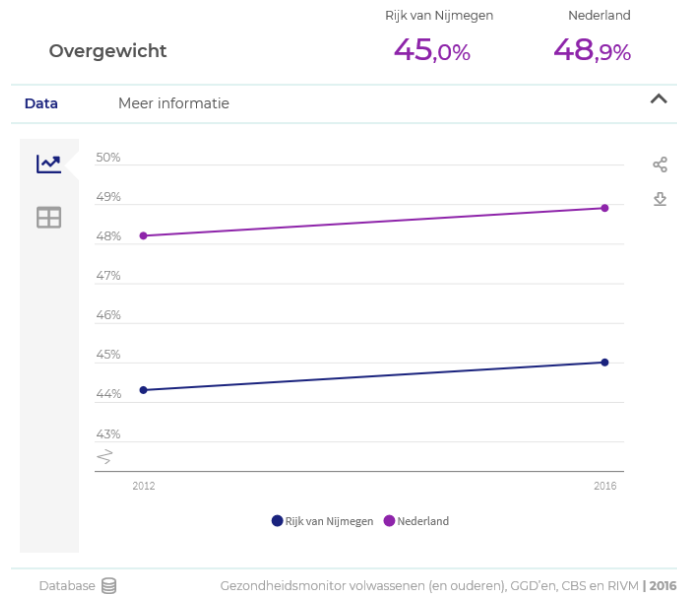
Per vierposities postcodegebied

Statusscore

De sociaaleconomische status (SES) staat voor de positie van mensen op de maatschappelijke ladder. Die positie ontstaat uit een combinatie van (1) materiële omstandigheden; (2) vaardigheden, capaciteiten en kennis; en (3) het sociale netwerk en de status en macht van mensen in dat netwerk. SES kan niet op een directe manier gemeten worden. Wel kan SES bij benadering gemeten worden met de indicatoren inkomen, opleidingsniveau en beroepsstatus (bron: kvnog.nl)

Overgewicht neemt verder toe ...

... bij alle volwassenen in de regio

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Leefstijlcoaches beschikbaar

6

Leefstijlcoaches
in de regio Rijk
van Nijmegen!!

Lokaal preventie-akkoord ...

- Roken
- Gewicht
- Leefomgeving
- Voeding

... een gezamenlijke preventiebeweging in Nijmegen

Onderbouwing van de opgave

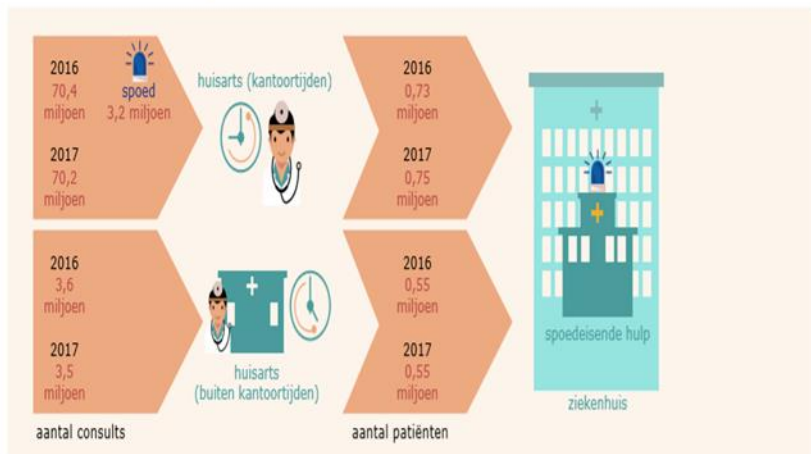

Acute Zorg

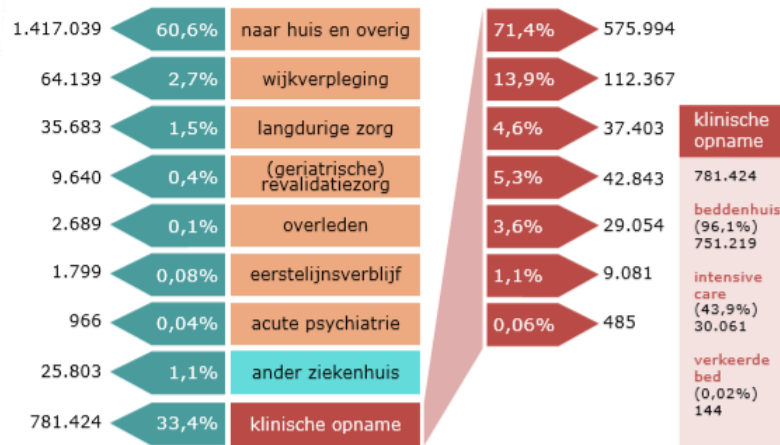
Acute Zorg Ziekenhuizen

Instream patiënten acute zorg via de huisarts

Bron: Vektis en v.d. Maas

Uitstroom seh 2016

Bron: Vektis

Monitor Acute Zorg geeft vooral landelijke beelden

Beschikbaarheidsnormen acute zorg

Bereikbaarheidsnormen acute zorgketenpartners

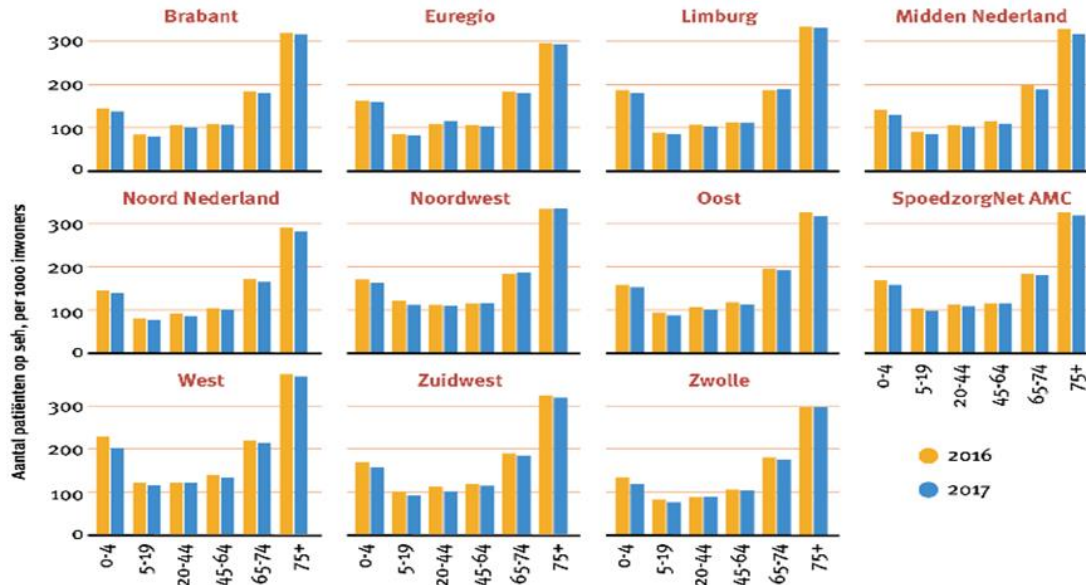

	Huisarts	Huisartsenpost	Regionale ambulancevoorziening	Spoedeisende hulp	Acute ggz
Telefonische norm	Binnen 30 seconden	Binnen 30 seconden (98%)	24/7 bereikbaar	geen	24/7 binnen 5 minuten
Fysieke norm In geval van hoogste urgentie (A1, U0, U1)	15 minuten	20 minuten (90%) 30 minuten (98%)	15 minuten (95%) (wettelijke norm)	Triage – binnen 5 minuten Urgentieregistratie – binnen 10 minuten	15 minuten (levensbedreigend U1)
Fysieke norm In geval van lagere urgentie (A2, U2)	15 minuten	60 minuten (90%) 120 minuten (98%)	30 minuten (veldnorm)	geen	60 minuten (spoed U2) 4 uur (dringend U3)
Verankering norm	Richtlijnen	Veldnormen	Wettelijke en veldnorm	Veldnorm NVSHA	Triagewijzer GM acute psychiatrie

Bron: Monitor Acute Zorg 2018

Landelijke situatie geeft uniform beeld

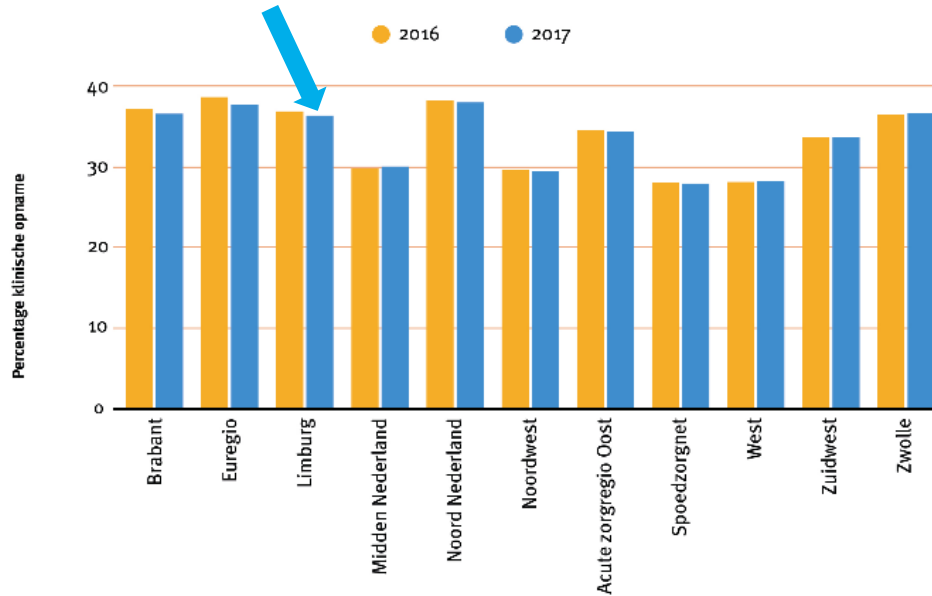
Aantal patiënten op seh, per leeftijdscategorie inwoners per ROAZ, 2016-2017

Bron: Vektis en bevolking CBS

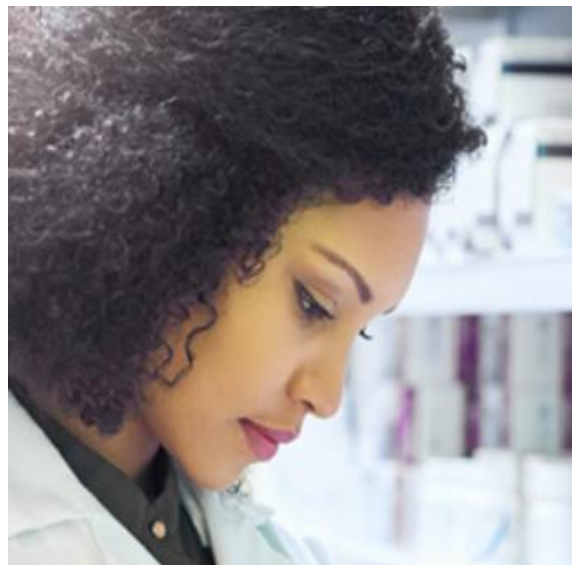
Percentage klinische opname hoog

Percentage klinische opname per ROAZ-regio

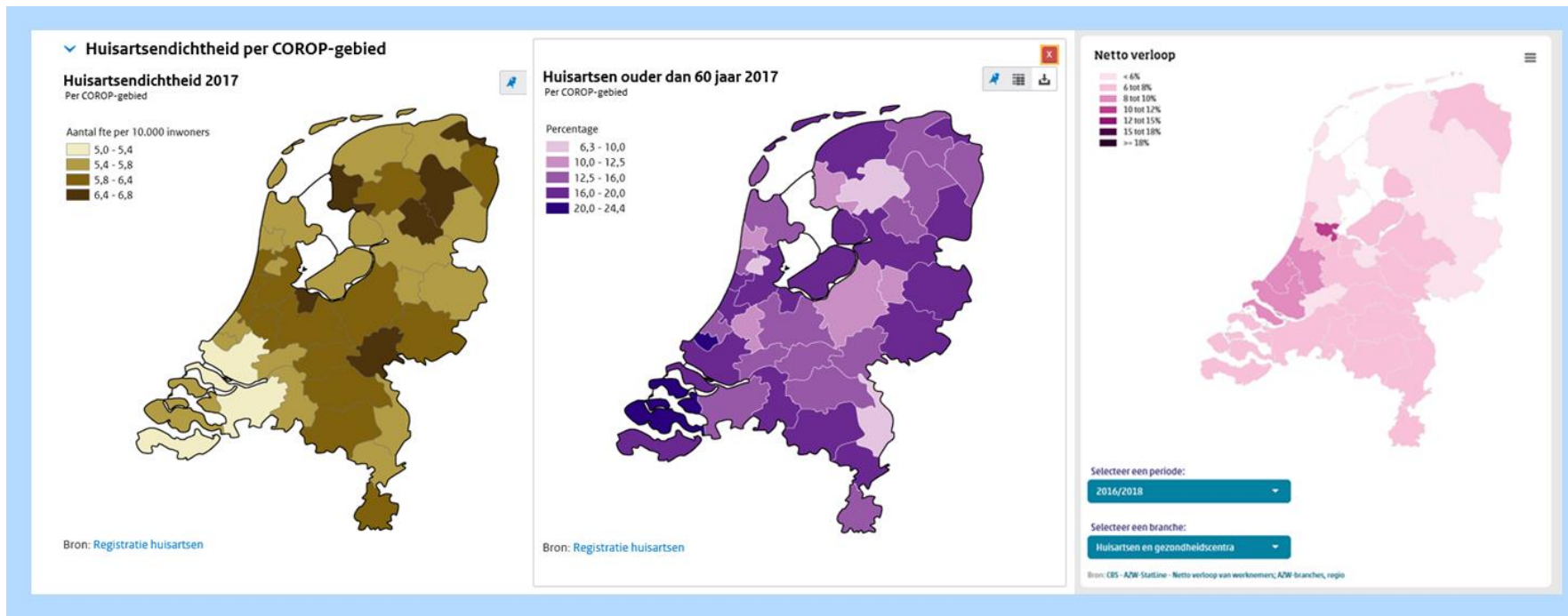

Bron: Vektis

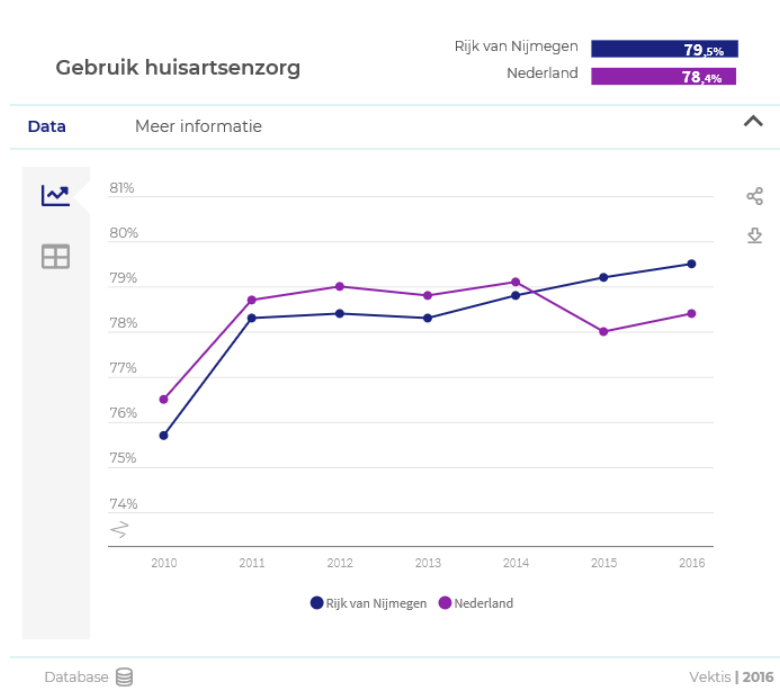
Overige 1^e en 2^e lijnszorg

Mobiliteit huisartsen

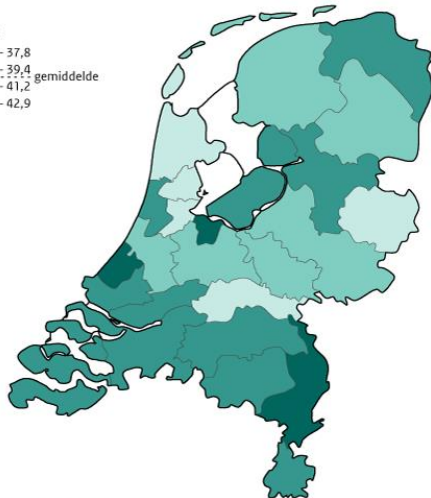
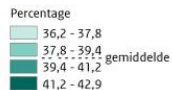
Gebruik huisartsenzorg neemt toe

Gebruik Ziekenhuiszorg

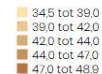
Jaarlijks contact met specialist 2014-2016

Per GGD-regio, totale bevolking

Bron: CBS-Gezondheidsenquête op CBS-StatLine

Percentage patiënten per gemeente

Gemeente	%
Berg en Dal	43,8%
Beuningen	41,4%
Druuten	41,2%
Gennep	43,5%
Heumen	42,3%
Mook en Middelaar	44,8%
Nijmegen	39,3%
Wijchen	42,3%

Zorgprisma: op basis van cijfers 2017 uitgesplitst naar gemeenten ligt het % inwoners in Rijk van Nijmegen dat gebruik maakt van MSZ Zorg met 42,3% onder het Landelijk gemiddelde (43%).

Gebruikers geneesmiddelen

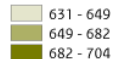
Gebruikers geneesmiddelen per zorgkantoorregio

Gebruikers geneesmiddelen 2017

Per zorgkantoorregio, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Aantal per 1.000 Zvw-verzekerden

(gemiddelde = 666)

Bron: Zorginstituut Nederland / www.gipdatabank.nl

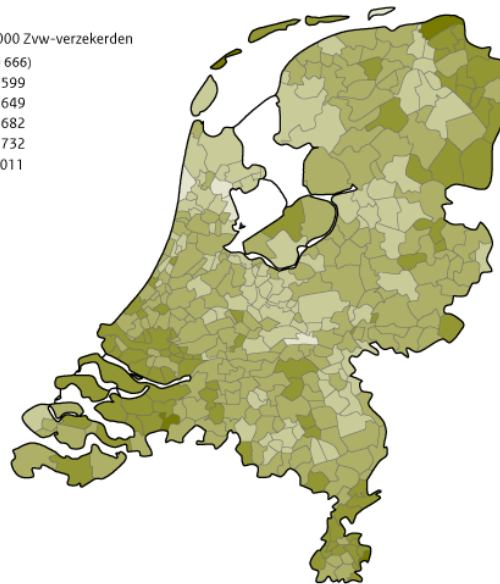
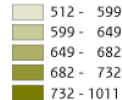

Gebruikers geneesmiddelen 2017

Per gemeente, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Aantal per 1.000 Zvw-verzekerden

(gemiddelde = 666)

Bron: Zorginstituut Nederland / www.gipdatabank.nl

Farmacie - Polyfarmacie

▼ Polyfarmacie per zorgkantoorregio

Polyfarmaciepatiënten 2017

Per zorgkantoorregio, patiënten van 65 jaar en ouder

Per 1.000 Zvw-verzekerden

- Ruim boven gemiddeld
- Boven gemiddeld
- Gemiddeld
- Onder gemiddeld

Bron: GIPdatabank (Zorginstituut Nederland)

Wanneer een patiënt vijf of meer verschillende geneesmiddelen slikt voor chronische aandoeningen, dan noemen we dit polyfarmacie. De aantallen zijn gecorrigeerd naar leeftijd en geslacht om de regio's met elkaar te kunnen vergelijken. Het landelijke aantal polyfarmaciepatiënten van 65 jaar en ouder nam de afgelopen jaren toe van 343 in 2013 naar 363 polyfarmaciepatiënten per 1.000 Zvw-verzekerden in 2017. In de zorgkantoorregio Nijmegen ligt dit in 2018 op 370 per 1.000 verzekerden.

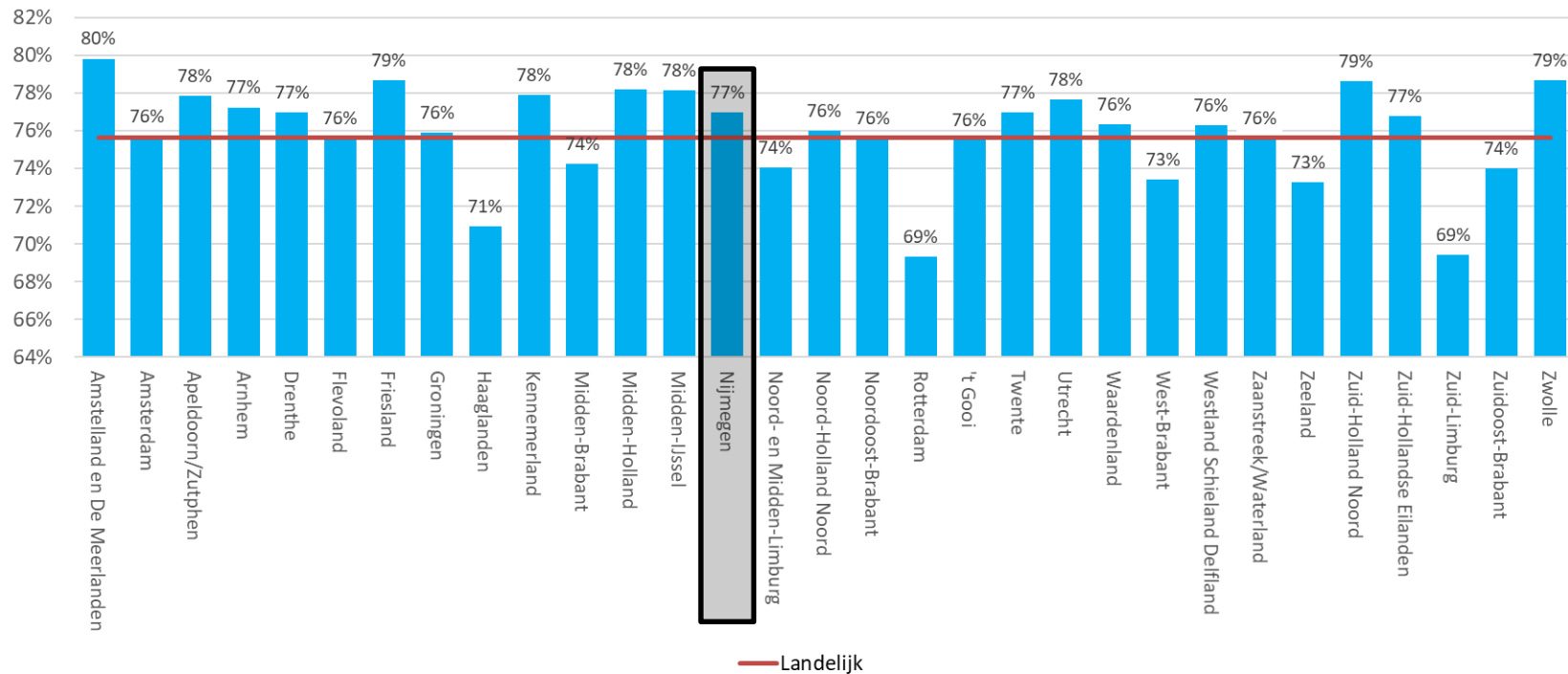
Bron: Zorginstituut Nederland (ZIN), 2020

Overige regio kenmerken

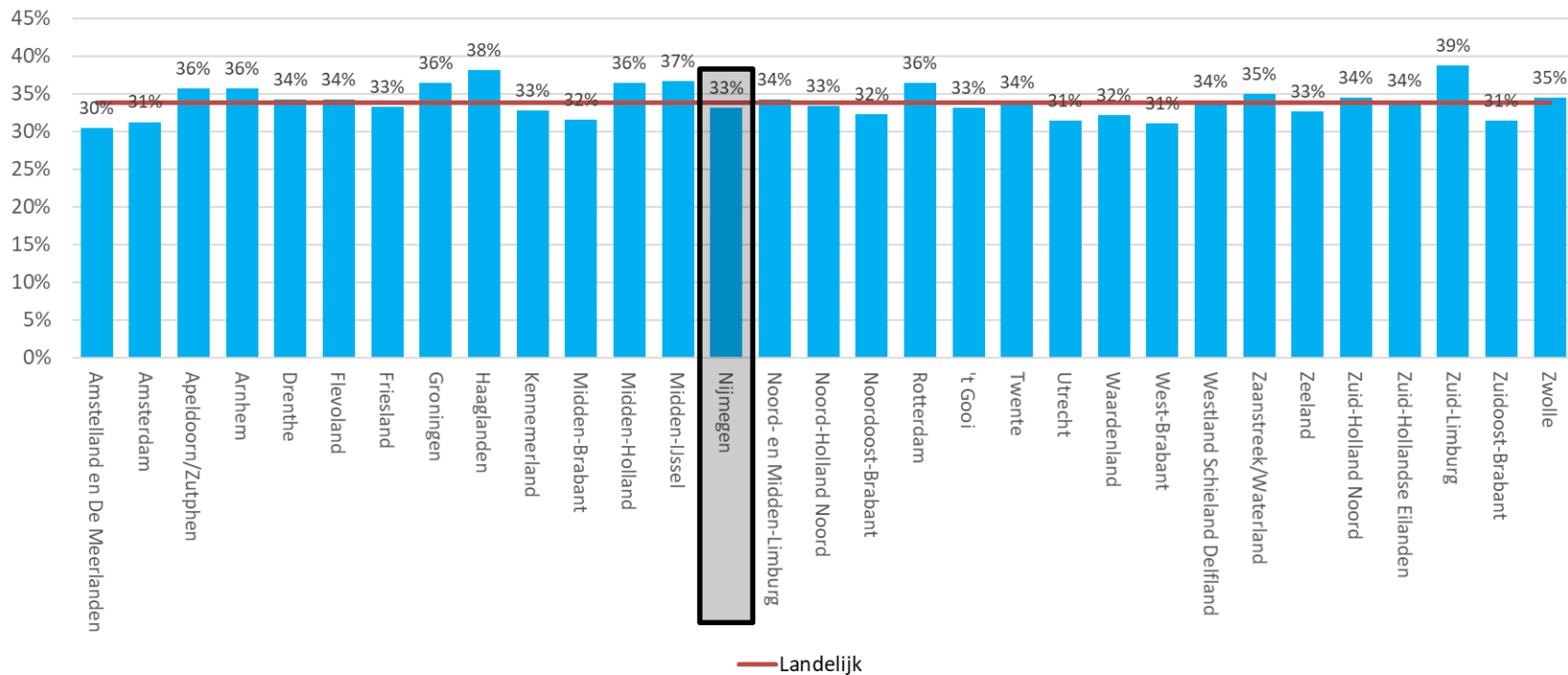
Ervaren gezondheid boven gemiddeld

Ervaren gezondheid goed

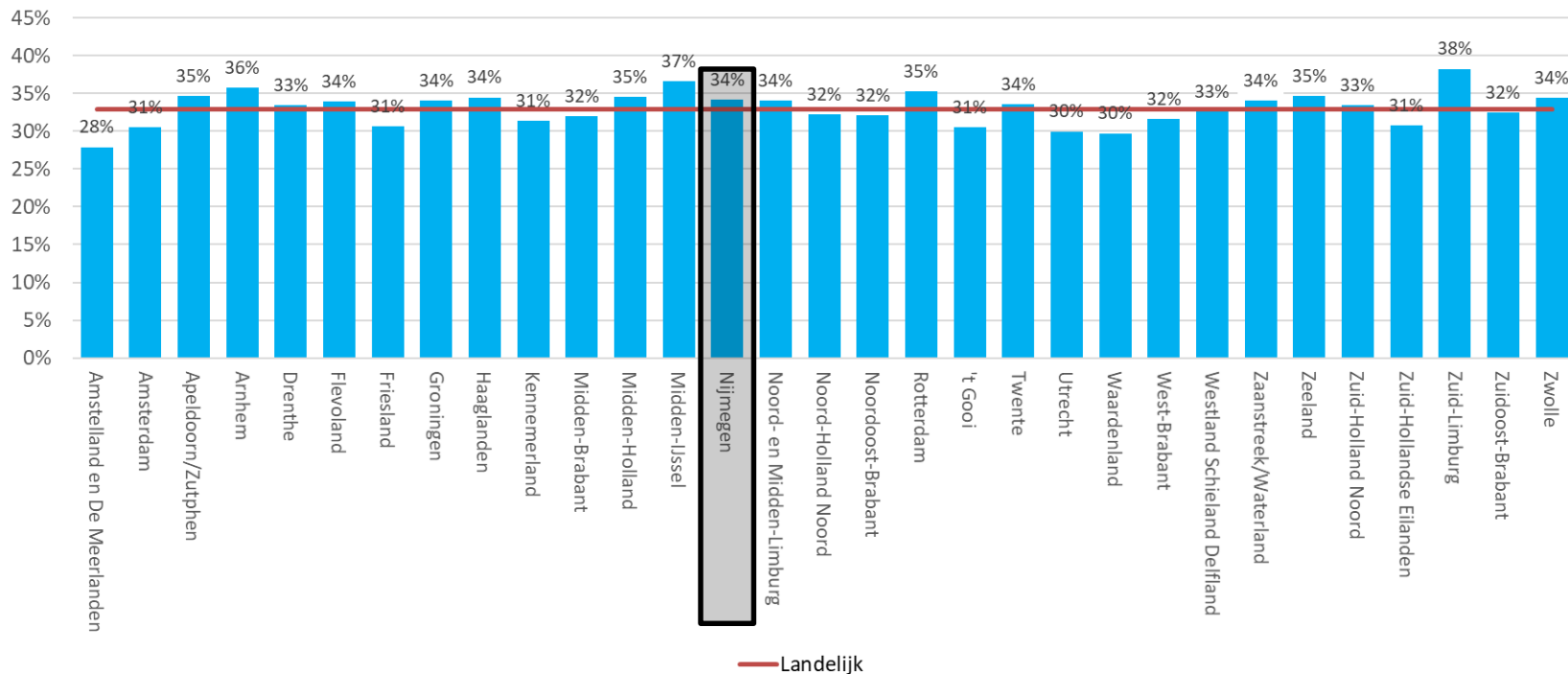
% mensen met langdurige aandoeningen rond gemiddelde

Een of meer langd. aand.

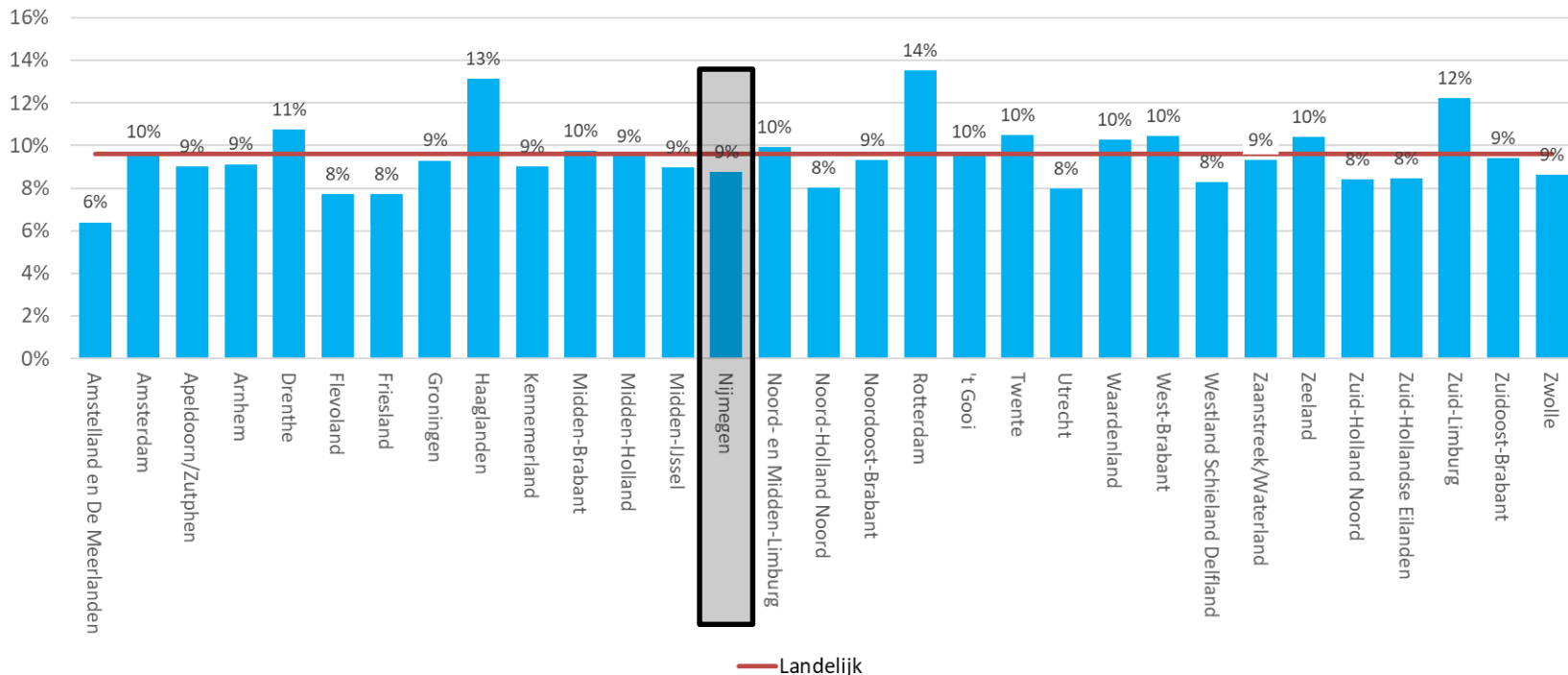
% mensen beperkt vanwege gezondheid rond gemiddelde

Beperkt vanwege gezondheid

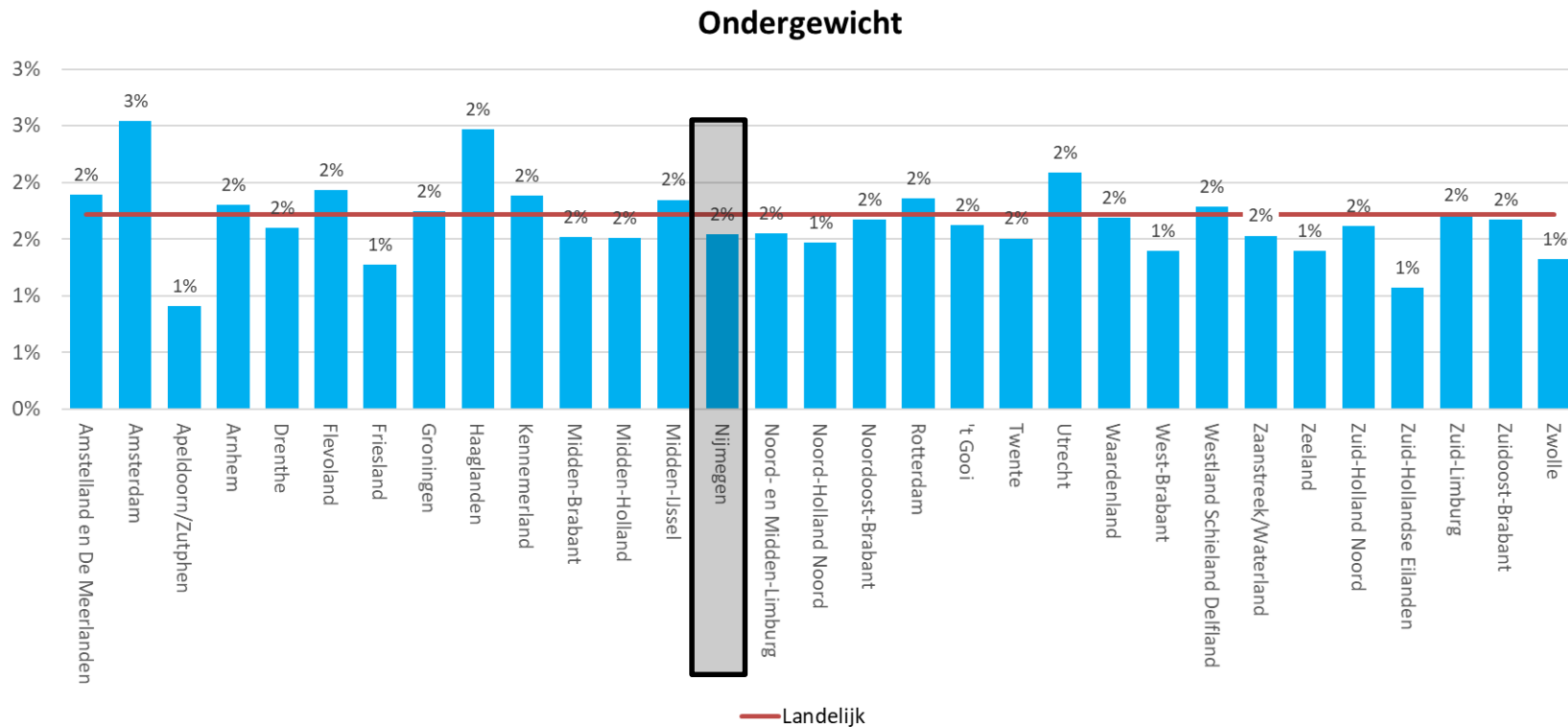

% mensen beperkt in bewegen iets onder gemiddelde

Beperking in bewegen

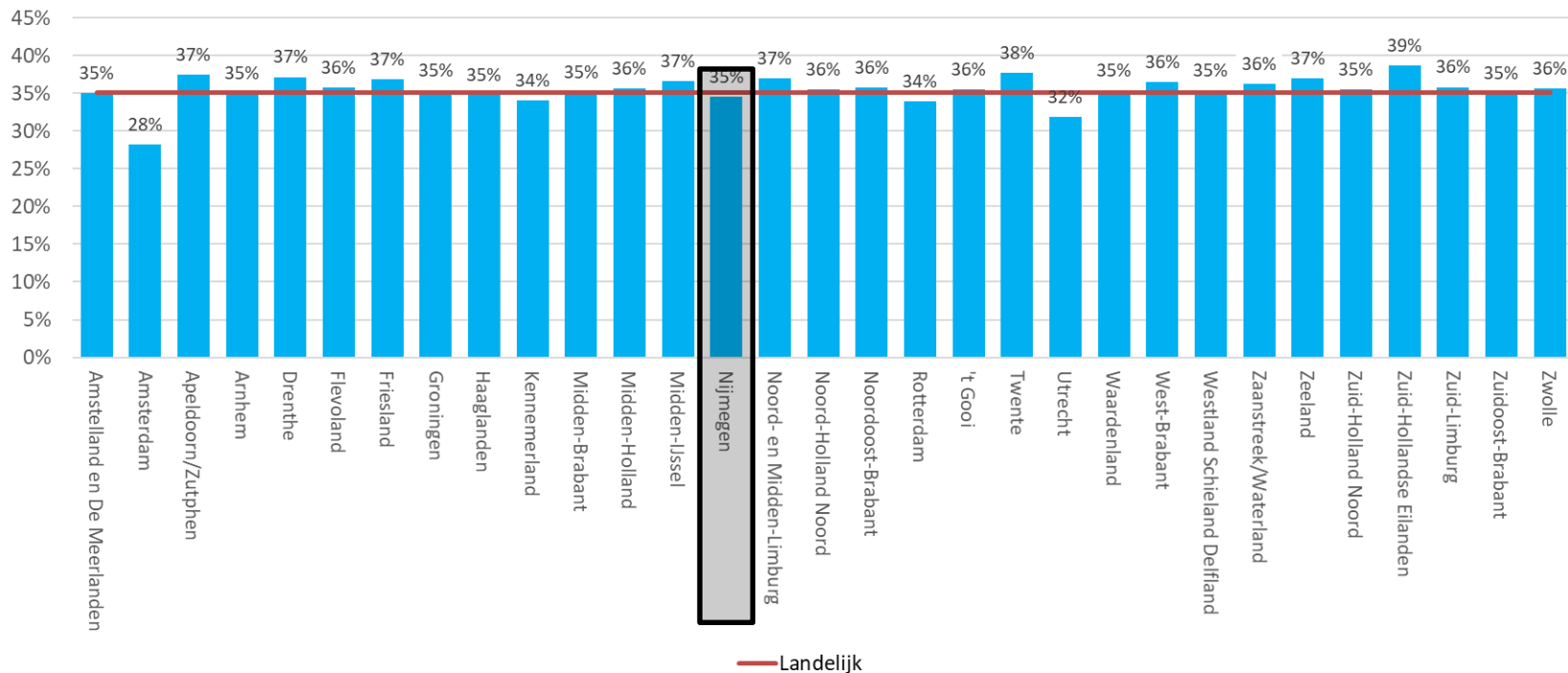
% mensen met ondergewicht iets onder gemiddeld

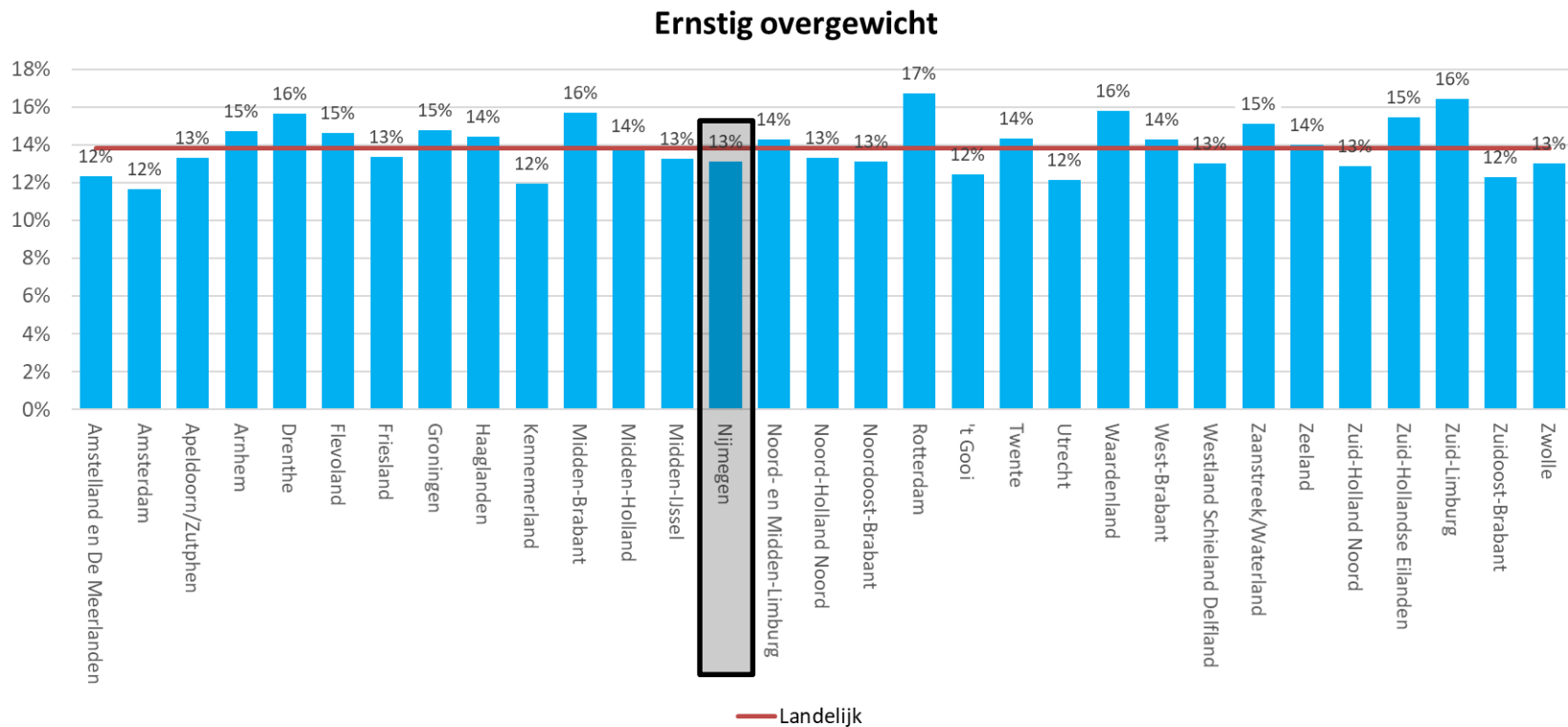

% mensen met matig overgewicht rond gemiddeld

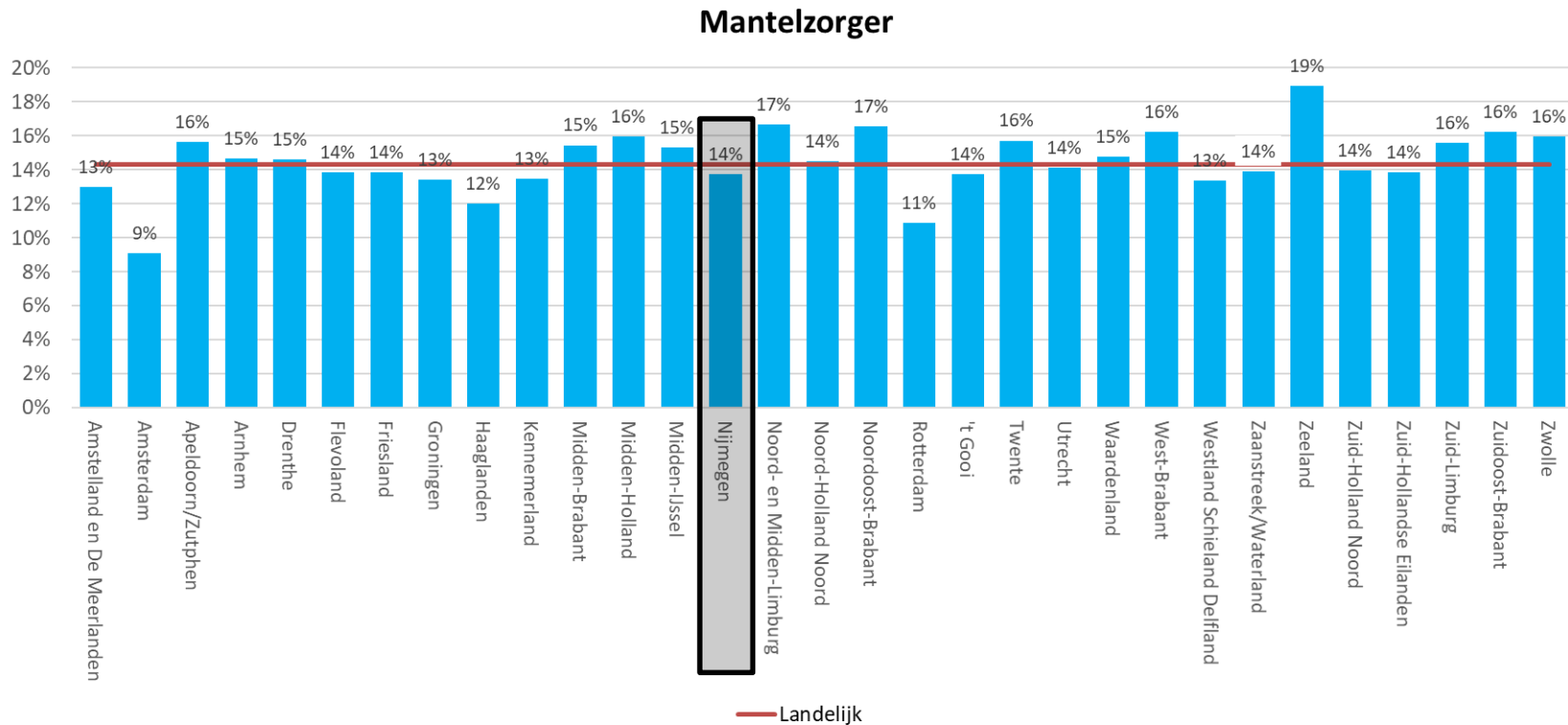
Matig overgewicht

% mensen met ernstig overgewicht iets onder gemiddeld

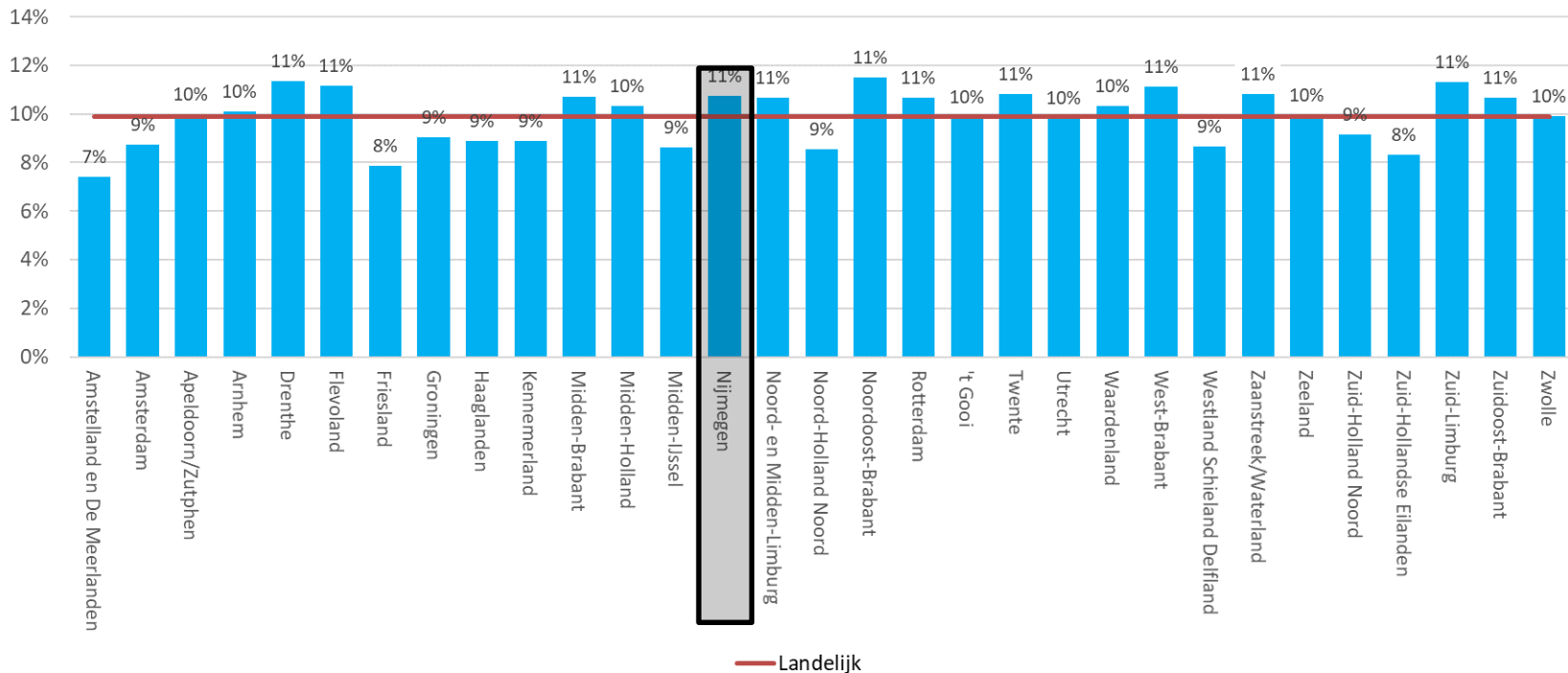

% mantelzorgers rond gemiddeld

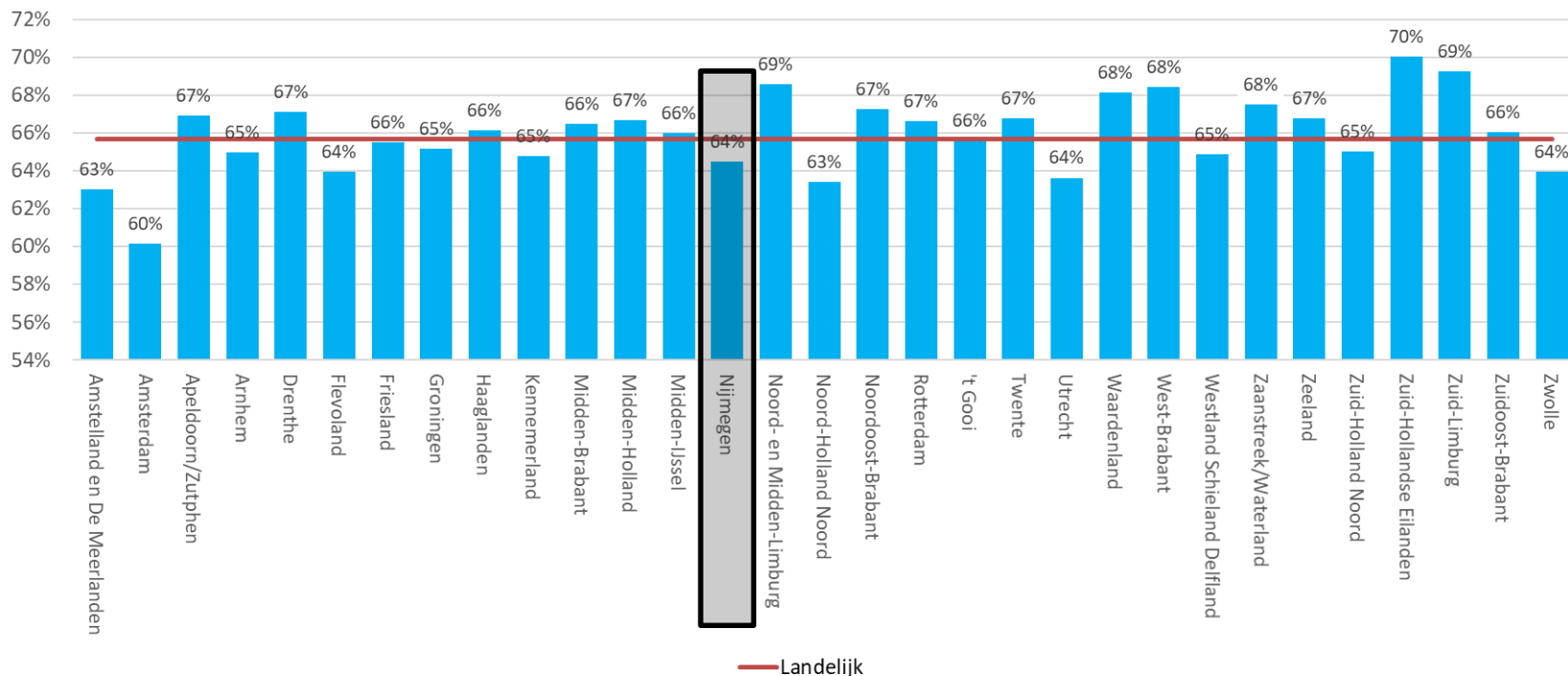
% mensen met mantelzorg iets boven gemiddeld

Mantelzorgontvanger

Geneesmiddelengebruik lager dan gemiddeld

Perc. verz. met geneesmiddelen

Betrokken partijen

